

องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

สิทธิฐานี พงษ์พันธุ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2555

**Factors Affecting the Decision on the Selection of
Public Certified Account of Small and Medium Enterprises (SMEs)**

SITTINEE PHONGPHANT

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy Program

Department of Accountancy

Faculty of Accountancy, Dhurakij Pundit University

2012

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู ดร.ศิริเดช คำสุพรหม อาจารย์สุขุม โพธิ์สวัสดิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
เชิง เกาจิต ซึ่งท่านได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ
ในการวิจัยมาด้วยดีโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ปริเปรม นนทสิทธิ์ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์
ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู กรรมการสอบสารนิพนธ์ และดร.ศิริเดช คำสุพรหม ที่ปรึกษากรรมการ
สอบสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัย
ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้ความ
ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอบคุณเพื่อนที่คอยเป็นห่วงและช่วยเหลือมาตลอด จนทำให้
สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และสร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

สิทธิฐิติ พงษ์พันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	1
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.5 คำนิยามศัพท์.....	2
2. แนวคิด ภูมิหาย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านองค์ประกอบทั่วไป.....	7
2.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษา ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต.....	9
2.3 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านทักษะ ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต.....	11
2.4 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านประสบการณ์ การสอบบัญชี.....	12
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	15
3.1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	15
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	16
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	17
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	18
3.6 สรุป.....	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
4.1 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา.....	21
4.2 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	33
4.3 สรุปผลการวิจัย.....	42
5. อภิปรายผล.....	44
5.1 อภิปรายผล.....	44
5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	46
5.3 ประโยชน์จากงานวิจัย.....	46
5.4 ข้อจำกัดของการวิจัย.....	46
บรรณานุกรม.....	48
ภาคผนวก.....	51
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	52
ภาคผนวก ข ผลทางสถิติ.....	57
ประวัติผู้เขียน.....	73

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดจากมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท.....	5
1.2 ลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกำหนดจากจำนวนการจ้างงานสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท.....	5
4.1 คำถามทั่วไป.....	27
4.2 การวัดค่าความเชื่อมั่น.....	28
4.3 คำถามเกี่ยวกับด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต.....	28
4.4 การวัดค่าความเชื่อมั่น.....	30
4.5 คำถามเกี่ยวกับด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต.....	30
4.6 การวัดค่าเชื่อมั่น.....	31
4.7 คำถามเกี่ยวกับด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต.....	31
4.8 การวัดค่าเชื่อมั่น.....	32
4.9 ค่าจากการวัดค่าเชื่อมั่นขององค์ประกอบทั้งหมดของแบบสอบถาม.....	33
4.10 ค่า Total Variance Explained จากการทำ Factor Analysis.....	34
4.11 การวัดค่าเหมาะสมขององค์ประกอบด้วย KMO and Bartlett's Test.....	36
4.12 ค่า Rotate Component Matrix (a) จากการทำ Factor Analysis.....	37
4.13 ค่า Factor Loading ขององค์ประกอบทั่วไป มี 21 องค์ประกอบ.....	38
4.14 การวัดค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม โดยใช้ Factor Analysis.....	39
4.15 ค่า Factor Loading ขององค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มี 5 องค์ประกอบ.....	40
4.16 การวัดค่าความน่าเชื่อถือ (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม โดยใช้ Factor Analysis.....	40
4.17 ค่า Factor Loading ขององค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มี 2 องค์ประกอบ.....	41

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 การวัดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ของ องค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ Factor Analysis.	41
4.19 ค่า Factor Loading ขององค์ประกอบด้านประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชีรับ อนุญาต มี 2 องค์ประกอบ.....	41
4.20 การวัดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ของ องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ Factor Analysis.....	42

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต.....	16
4.1 แสดงอัตราส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	21
4.2 แสดงสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	22
4.3 แสดงสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	23
4.4 แสดงสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	24
4.5 แสดงสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	25
4.6 แสดงถึงความต้องการให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของท่านปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาในเรื่องใด.....	26

หัวข้อสารนิพนธ์	องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม
ชื่อผู้เขียน	สิทธิธินี พงษ์พันธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาว่า องค์ประกอบทั่วไป ได้แก่ ค่าบริการสอบบัญชี คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา การวางแผนการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชีและงานบริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี เป็นต้น องค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษา องค์ประกอบด้านทักษะ และองค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 118 ฉบับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยที่กำหนด ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .9607 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) โดยวิธี Principal Component Analysis (PCA)

ผลจากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านคุณภาพของงานสอบบัญชี ด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านทักษะทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และในขณะเดียวกัน องค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

Thematic Paper Title	Factors Affecting the Decision on the Selection of Public Certified Accountant of Small and Medium Enterprises (SMEs)
Author	Sittinee Phongphant
Thematic Paper Advisor	Dr. Siridech Kumsuprom
Department	Accountancy
Academic Year	2011

ABSTRACT

A research on the elements in making the decision to select a Public Certified Accountant for small and medium enterprises (SMEs) is a quantitative research with the objective to study the general elements. The general elements consist of the fees for auditing service, past auditing quality, operation planning of the auditor, service time of auditing and other auditing supplementary services.

The sampling group used in this research is the SMEs by collecting data from the 118 valid questionnaires. The tool used in the research is the questionnaires that show the opinions on the designated factors. The reliability in the questionnaire on the overall has the alpha coefficient value equals to .9607. The statistics used in analyzing the data are frequencies, percentage, mean, standard deviation, factor analysis of the questionnaires and factor loading of the variables, etc.

The outcome of the research found the elements on quality of the audit and auditor's education qualifications as well as professional skills positively affect on the decision of selecting the licensed auditors, while the experience did not have an effect on the decision of selecting the licensed auditors.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยส่วนใหญ่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักให้ความสำคัญกับรายงานทางการเงินน้อย โดยจะเน้นความสำคัญไปที่การปิดงบการเงินและส่งให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าทันเวลา ยื่นแบบชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลทันเวลา ไม่ได้ให้ความสนใจว่ารูปแบบงบการเงินจะออกมาอย่างไร เพียงแต่ความหวังว่าสำนักงานบัญชีจัดงบเงินให้เสร็จทันเวลา

ในปัจจุบันวิชาชีพสอบบัญชีไทยได้มีการพัฒนาเป็นลำดับ โดยสามารถสังเกตได้จากมาตรฐานการสอบบัญชีที่ประกาศบังคับใช้เมื่อ 1 มกราคม 2555 มี 51 ฉบับ ซึ่งมาตรฐานการสอบบัญชีทั้ง 51 ฉบับ ดังกล่าวครอบคลุมการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และเกี่ยวข้องกับการแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงิน นอกจากนี้ยังพบว่าเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้รายงานทางการเงินดังกล่าว

ด้านผู้ประกอบการ หรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากการศึกษาผลงานวิจัยของ เพ็ญธิดา พงษ์ธานี,(2554) และจากข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้าปี 2554 พบว่า ปัจจุบันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทยมีจำนวน 2.89 ล้านราย หรือคิดเป็นสัดส่วนเป็น 99.8 % ของบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศไทยถึง 3.4 ล้านล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 37.2 ของ GDP ของประเทศไทย ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นกลุ่มกิจการที่ใช้บริการสอบบัญชีมากกว่ากลุ่มบริษัทมหาชน จำกัด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษารายละเอียดองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ใช้บริการการสอบบัญชีมากที่สุดเมื่อเทียบกับบริษัทมหาชน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีประสบการณ์และมีความเข้าใจในการบริการของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ดังนั้นจึงเป็นกลุ่มตัวอย่างที่น่าจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเกี่ยวกับหัวข้อที่ต้องการศึกษา สุ่มตัวอย่างตามข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ณ 31 ธันวาคม 2554 จำนวน 2.89 ล้านราย และผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเฉพาะผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) เท่านั้น โดยไม่ศึกษาวิจัยในส่วนของผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาถึงองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการรับงานสอบบัญชี
- 2) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรงประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- 3) เพื่อเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- 4) เพื่อทราบความคิดเห็นโดยรวมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่าคิดอย่างไรกับผู้สอบบัญชี
- 5) เพื่อทราบถึงปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

1.5 คำนิยามศัพท์

ค่าบริการการสอบบัญชี (Audit Fee) หมายถึง ค่าบริการที่กิจการจ่ายให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังกล่าวหมายถึงผู้สอบบัญชีภายนอก ซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งรวมถึงวางแผน และปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลตามข้อมูล รวมถึงการทดสอบหลักฐานประกอบทางบัญชีและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง

คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) หมายถึง การปฏิบัติงานสอบบัญชีตามมาตรฐาน กระบวนการสอบบัญชีและมาตรฐานการรายงาน จากการประเมินแสดงให้เห็นคุณภาพของงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีต่อไป ซึ่งองค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ได้แก่ คุณภาพด้านความ

ถูกต้อง คุณภาพด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต คุณภาพด้านครบถ้วน คุณภาพด้านความคิดสร้างสรรค์และคุณภาพด้านความทันต่อเวลา เป็นต้น

การวางแผนการสอบบัญชี (Audit Plan) หมายถึง การกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน วิธีการ ลักษณะและเวลาที่จะใช้ในการตรวจสอบ เพื่อรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีอย่างเพียงพอ และเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลาพร ศรีจันทะพร, 2554:4) ซึ่งการวางแผนการสอบบัญชี ประกอบไปด้วยการพิจารณาปริมาณงานสอบบัญชี การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ การวิเคราะห์เปรียบเทียบเบื้องต้น การกำหนดระดับความมีสาระสำคัญ การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีที่ยอมรับได้ และความเสี่ยงสืบเนื่อง การทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายใน และการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม และการจัดทำแผนการสอบบัญชี ซึ่งจะต้องทำก่อนเข้าปฏิบัติงานสอบบัญชี

บริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี หมายถึง การให้บริการที่ไม่ใช่การตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็น แต่เป็นบริการที่มีลักษณะเกี่ยวเนื่องกับการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีจะเปลี่ยนไปตามลักษณะของบริการที่ให้ เช่น การให้คำปรึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารงาน ผู้สอบบัญชีควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาอย่างเดียว ต้องไม่เป็นผู้ตัดสินปัญหาต่างๆ เสียเอง หรือการสอบทานงบการเงิน ผู้ใช้ข้อมูลต้องการงบการเงินของกิจการเป็นระยะๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจได้อย่างทันเวลา ซึ่งงบการเงินประจำปีไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินได้ กิจการจำเป็นต้องจัดทำงบการเงินระหว่างกาล เป็นต้น

วุฒิการศึกษา (Qualification) หมายถึง เอกสารและหลักฐานที่ได้รับหลังจากการจบศึกษาในระดับต่างๆ ซึ่งเอกสารและหลักฐานต่างๆนี้แสดงถึงขีดความสามารถของบุคคลนั้นว่าสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับใด เช่น ปริญญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก เป็นต้น

ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill) หมายถึง (แม้บทการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ย่อหน้าที่ 44) “ความสามารถประเภทต่างๆที่จำเป็นต่อการนำความรู้ทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ” ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีทักษะชุดหนึ่ง ซึ่งรวมทั้งทักษะทางวิชาการและทางหน้าที่งาน ทักษะด้านองค์กรและการบริหารธุรกิจ ทักษะการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะความรู้ทางปัญญา และทักษะการใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ

ประสบการณ์การทำงานจริง หรือ ประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Practical Experience or Professional Experience) หมายถึง (แม้บทการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชี ย่อหน้าที่ 44) “การทำหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบัญชีในระหว่างเวลาที่ทำงาน ประสบการณ์การทำงานจริงซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการได้คำรับรองเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อส่งเสริม พัฒนาและนำความรู้ทางวิชาชีพบัญชีไปใช้โดยตรง ซึ่งทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ ผู้รับการฝึกหัดจะได้แสดงถึงสมรรถนะที่จะทำหน้าที่ต่างๆ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยผ่านประสบการณ์การทำงานจริง ประสบการณ์การทำงานจริงยังหมายความว่ารวมถึงประสบการณ์ที่ต่อเนื่องในด้านการบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี”

งบแสดงฐานะการเงิน (มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1) หมายถึง งบแสดงฐานะทางการเงินของกิจการ เดิมเรียกว่างบดุล สาเหตุในการเปลี่ยนชื่อเรียกคือเพื่อสื่อถึงลักษณะของงบการเงินที่แสดงฐานะการเงินของกิจการได้เหมาะสมกว่าคำว่างบดุล ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2554 (ดูหน้า BC14-BC21 มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 1)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium-size Enterprises) ตามความหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีดังนี้

1) ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และเหมืองแร่

2) ธุรกิจบริการ

3) ธุรกิจการค้า ครอบคลุมการค้าส่ง และการค้าปลีก

การจำแนกลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามลักษณะต่อไปนี้

(1) ลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดจากมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท (ตารางที่ 1.1)

(2) ลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกำหนดจากจำนวนการจ้างงานสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท (ตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1.1 ลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดจากมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท

ประเภทธุรกิจ	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม
1. ธุรกิจการผลิต	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
2. ธุรกิจการบริการ	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
3. ธุรกิจการค้า		
- ค้าส่ง	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 ล้านบาท
- ค้าปลีก	ไม่เกิน 60 ล้านบาท	ไม่เกิน 30 ล้านบาท

ตารางที่ 1.2 ลักษณะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกำหนดจากจำนวนการจ้างงานสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท

ประเภทธุรกิจ	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม
1. ธุรกิจการผลิต	ไม่เกิน 200 คน	ไม่เกิน 50 คน
2. ธุรกิจการบริการ	ไม่เกิน 200 คน	ไม่เกิน 50 คน
3. ธุรกิจการค้า		
- ค้าส่ง	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 25 คน
- ค้าปลีก	ไม่เกิน 30 คน	ไม่เกิน 15 คน

เนื่องจากการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจในบทบาทและความรับผิดชอบที่มีต่อการเงินและผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งประกอบไปด้วย ลูกหนี้ของกิจการ เจ้าหนี้ของกิจการ นักลงทุน และผู้มีส่วนได้เสีย

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นเพียงการแสดงความเห็นต่อการเงินเท่านั้น ซึ่งการแสดงความเห็นดังกล่าว เป็นการรับรองความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร ข้อมูลต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก และสะท้อนถึงฐานะทางการเงินของกิจการ การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีประสิทธิภาพเพียงพอ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลายด้าน ได้แก่ ค่าบริการสอบบัญชี คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา การวางแผนการสอบบัญชี ระยะเวลาที่เหมาะสมที่ใช้ในการสอบบัญชี บริการเสริมอื่นนอกเหนือจากงานสอบบัญชี

คุณวุฒิทางการศึกษา หรือการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และ
ประสบการณ์การสอบบัญชี เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชี
รับอนุญาตทั้งสิ้น และผู้วิจัยต้องการศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
(CPA) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

บทที่ 2

แนวคิด กฎหมาย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษาวิจัยในเรื่ององค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดังนี้

- 2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านองค์ประกอบทั่วไป
- 2.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- 2.3 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- 2.4 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านประสบการณ์การสอบบัญชี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านองค์ประกอบทั่วไป

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านองค์ประกอบทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย ค่าบริการสอบบัญชี คุณภาพของผู้สอบบัญชี การวางแผนการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชี และงานบริการเสริมอื่นของผู้สอบบัญชี โดยองค์ประกอบทั่วไปนี้ได้มีการกล่าวไว้ในจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และมาตรฐานการสอบบัญชีหลายฉบับด้วยกัน

ค่าบริการสอบบัญชีถือเป็นอีกองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีของกิจการต่างๆ ซึ่งในจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีในหัวข้อมารยาททั่วไปได้กล่าวถึงเรื่องของค่าบริการในการสอบบัญชีไว้ว่า ผู้สอบบัญชีต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีหรือค่าตอบแทนโดยใช้อัตราสูงต่ำของยอดเงินหรือของมูลค่าทรัพย์สินที่สอบบัญชี หรือมีส่วนร่วมในการสอบบัญชีเป็นเกณฑ์ในการกำหนด เพราะการกำหนดเช่นนั้นทำให้ผู้สอบบัญชีเข้าไปมีส่วนได้เสียในยอดเงินหรือ มูลค่าทรัพย์สินที่ตนสอบบัญชี ซึ่งทำให้ขาดความเป็นกลาง โดยการกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนซึ่งประกอบด้วยค่าสอบบัญชีและค่าใช้จ่าย อื่นๆ ในการสอบบัญชีที่จะเรียกเก็บ ควรคำนวณจากเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชีอื่นๆ ที่

เกิดขึ้น กรณีที่ผู้สอบบัญชีกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีเป็นอัตราร้อยละของกำไรหรือรายได้ หรือสินทรัพย์ หรือรายการอื่นใด ของกิจการที่ตนรับสอบบัญชี ถือว่าผู้สอบบัญชีกำหนด ค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทน โดยถือเอาอัตราสูงต่ำของยอดเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินใดที่ตนสอบ บัญชีหรือมีส่วนร่วมในการสอบบัญชีเป็นเกณฑ์ อนึ่ง ในทางปฏิบัติอาจมีบางกรณีที่นอกเหนือจาก ค่าชี้แจงที่ให้ไว้ และอาจจำเป็นต้องพิจารณาเพิ่มเติมโดยไม่จำกัดขอบเขต เพียงค่าชี้แจงหรือตัวอย่าง ที่ให้ไว้ในที่นี้เท่านั้น

ด้านองค์ประกอบทั่วไปเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชี ได้มีมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 เรื่องการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีไว้ว่า การควบคุมคุณภาพของงานสอบบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานและแนวทาง ปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ การกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติของสำนักงานสอบบัญชี เกี่ยวกับการสอบบัญชีโดยทั่วไป และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งมอบหมายงานให้กับผู้ช่วยผู้สอบ บัญชี การควบคุมคุณภาพดังกล่าวนำมาใช้เพื่อให้แน่ใจว่างานตรวจสอบบัญชีทั้งหมดมีการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป วัตถุประสงค์ของการควบคุมคุณภาพที่ใช้ในสำนักงาน สอบบัญชียังรวมถึงข้อกำหนดของวิชาชีพบัญชี โดยบุคลากรของสำนักงานสอบบัญชีจะต้องยึดมั่น ในหลักความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม มรรยาทที่มีต่อลูกค้า และมรรยาทต่อ เพื่อนร่วมวิชาชีพ ความชำนาญและความรู้ความสามารถ หรือทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสำนักงาน สอบบัญชีควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและรักษามาตรฐานของความรู้ทางวิชาการและ ความสามารถทางวิชาชีพที่พึงมี เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ การมอบหมายงาน สำนักงานสอบบัญชีควรมอบหมายงานตรวจสอบให้กับบุคลากรที่ ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีความชำนาญในสถานการณ์ต่างๆตามความเหมาะสม การแบ่ง งาน สำนักงานสอบบัญชีควรมีการสั่งการ การควบคุมงาน และการสอบทานงานอย่างเพียงพอใน ทุกระดับเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า การปฏิบัติงานมีคุณภาพที่ได้มาตรฐานอย่างเหมาะสม การขอคำปรึกษา สำนักงานสอบบัญชีควรขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงาน การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า สำนักงานสอบบัญชีควรประเมิน กิจการที่คาดว่าจะเป็ลูกค้ารายใหม่และสอบทานลูกค้าปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประกอบการ ตัดสินใจตอบรับงานหรือคงไว้ซึ่งลูกค้า โดยพิจารณาถึงความเป็นอิสระและความสามารถของ สำนักงานสอบบัญชีที่จะให้บริการลูกค้าอย่างเหมาะสมและความซื่อสัตย์สุจริตของผู้บริหารของ กิจการ การติดตามผล สำนักงานสอบบัญชีควรติดตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการควบคุม คุณภาพว่ามีความเพียงพอและถือปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ส่วนองค์ประกอบเกี่ยวกับการวางแผนงานสอบบัญชี ได้มีทฤษฎีที่กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ในมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 300 เรื่องการวางแผนงานสอบบัญชีว่า การวางแผนงานการตรวจสอบงบการเงิน(สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) มาตรฐานฉบับใช้สำหรับการตรวจสอบงบการเงินของลูกค้านายเดิมในปีถัดไป การวางแผน หมายถึง การพัฒนากลยุทธ์ทั่วไปและวิธีการโดยละเอียดสำหรับลักษณะ ระยะเวลาและขอบเขตของการตรวจสอบที่คาดไว้ ผู้สอบบัญชีต้องวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ การวางแผนสอบบัญชีที่เพียงพอช่วยให้ผู้สอบบัญชีแน่ใจว่าได้มีการพิจารณาเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสม สามารถระบุปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและทำให้งานสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว การวางแผนช่วยให้มีการมอบหมายงานแก่ผู้ช่วยอย่างเหมาะสม ขอบเขตการวางแผนขึ้นอยู่กับขนาดของกิจการ ความซับซ้อนของการตรวจสอบ ประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับธุรกิจของผู้สอบบัญชีในกิจการที่จะตรวจสอบ การได้มาซึ่งความรู้เกี่ยวกับธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผน การมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถระบุเหตุการณ์ รายการ และการปฏิบัติงานอันอาจมีผลกระทบที่สำคัญต่องบการเงิน ผู้สอบบัญชีอาจต้องปรึกษากับคณะกรรมการตรวจสอบ ผู้บริหาร และพนักงานของกิจการเกี่ยวกับแผนการสอบบัญชีโดยรวมและวิธีการตรวจสอบบางเรื่อง เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบและเพื่อประสานวิธีการตรวจสอบกับงานที่ทำโดยบุคลากรของกิจการ แนวการสอบบัญชีใช้เป็นคำสั่งงานแก่ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและใช้ในการควบคุมและบันทึกการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างถูกต้อง แนวการสอบบัญชีอาจจะระบุถึงวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบแต่ละเรื่อง และกำหนดระยะเวลาโดยประมาณสำหรับเรื่องที่ตรวจสอบหรือวิธีการตรวจสอบ ในการจัดเตรียมแนวการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาการประเมินเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความเสี่ยงสืบเนื่องและความเสี่ยงจากการควบคุม และระดับความเชื่อมั่นที่จะได้รับการใช้วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาระยะเวลาที่ใช้ในวิธีการทดสอบการควบคุมและวิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ

2.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ด้านแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้ถูกกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547 (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2547) ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี พระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมาเพื่อทดแทนพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2505 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไว้ดังนี้

2.1.1 การศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี โดยต้องศึกษาหรือสอบผ่านวิชาชีพครบถ้วน ตามที่กำหนด 8 รายวิชา และแต่ละวิชามีหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

2.1.2 ต้องยื่นคำร้องขอแจ้งฝึกงานต่อสภาวิชาชีพบัญชีแล้ว ปัจจุบันจะต้องมีชั่วโมงฝึกงานสอบบัญชีไม่น้อย 3,000 ชั่วโมง

2.1.3 ต้องผ่านการทดสอบตามที่อธิบดีกำหนด ซึ่งมีจำนวน 7 วิชา ได้แก่ วิชาการบัญชี 1 วิชาการบัญชี 2 วิชาสอบบัญชี 1 วิชาสอบบัญชี 2 วิชากฎหมาย 1 วิชากฎหมาย 2 และจริยธรรม เป็นต้น

2.1.4 ต้องเป็นสมาชิกและได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี

2.1.5 ต้องเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาตามข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชี

ทั้งนี้ สภาวิชาชีพบัญชีก็ยังเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีทั้งในด้านการตรวจสอบ การรับเอกสารและการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ดังนั้น กฎหมาย ระเบียบ ตลอดจนประกาศต่างๆที่สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดขึ้นและประกาศใช้ ผู้ที่เป็นสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดทั้งสิ้น ซึ่งในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 15 เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนา (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2550) เพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2550 โดยมีสาระสำคัญดังนี้ การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง มี 2 แบบ คือ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการ ได้แก่ การเข้าอบรมสัมมนา เข้าร่วมประชุมสัมมนา การเป็นวิทยากร การเขียนบทความทางวิชาการ การเขียนหนังสือหรือตำราเรียน เป็นกรรมการ หรืออนุกรรมการ หรือคณะทำงานทางวิชาการในสภาวิชาชีพบัญชี หรือสำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่าเดิม หรือระดับเดิมแต่ในหลักสูตรหรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพกำหนด เป็นต้น ส่วนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว เป็นต้น

นอกจากนั้น ในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 7 (IES 7) เรื่องการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ยังได้กล่าวถึงการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2548) ไว้ว่า วัตถุประสงค์ของการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง คือ เพื่อช่วยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพในการให้บริการที่มีคุณภาพสูงเพื่อประโยชน์สาธารณะ การวัดผลของการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสามารถกระทำได้ด้วยวิธีที่แตกต่างกัน 3 วิธี คือ

1) วิธีวัดผลตามกิจกรรมที่จะต้องเรียนรู้ (Input-based approaches) ด้วยการกำหนดปริมาณกิจกรรมการเรียนรู้ที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมในการพัฒนาและดำรงสมรรถนะทางวิชาชีพ

2) วิธีวัดผลตามผลลัพธ์ (Output-based approaches) ด้วยการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาและดำรงสมรรถนะทางวิชาชีพ ด้วยการแสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้

3) วิธีวัดผลแบบผสม (Combination approaches) ด้วยการรวมวิธีการวัดผลตามกิจกรรมที่จะต้องเรียนรู้และวิธีวัดผลตามผลลัพธ์เข้าด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการกำหนดปริมาณกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็นและวัดผลลัพธ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้

กล่าวได้ว่า “ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่อย่างต่อเนืองที่จะต้องรักษาความรู้และทักษะทางวิชาชีพในระดับที่กำหนดไว้เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าลูกค้าหรือผู้ว่าจ้างจะได้รับประโยชน์จากการบริการทางวิชาชีพที่มีพื้นฐานมาจากการพัฒนาประสบการณ์ ด้วยทฤษฎี และวิธีการที่ใช้ในปัจจุบันผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแต่ละคนควรปฏิบัติตนอย่างชาญฉลาดและเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการเชิงปฏิบัติและทางวิชาชีพในทุกๆ ความสัมพันธ์ของทั้งทางวิชาชีพและธุรกิจ” ซึ่งคำกล่าวนี้อาจเกิดขึ้นหลังจากสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติได้ประมวลจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะเห็นได้ว่าสภาวิชาชีพบัญชีแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้มีการฝึกอบรมอย่างน้อยปีละ 12 ชั่วโมงเป็นชั่วโมงบัญชีไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

2.3 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ด้านแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้ถูกกล่าวถึงในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 (IES 3) เรื่องทักษะทางวิชาชีพ ไว้ว่า ทักษะทางวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2548) กล่าวถึงทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

2.3.1 ทักษะทางปัญญา แบ่งเป็น 6 ระดับ เรียงลำดับตามความสำคัญน้อยไปมาก ดังนี้ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ทักษะทางปัญญาทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ ทักษะทางปัญญาประกอบไปด้วย ความสามารถที่จะกำหนด ได้มา จัด และเข้าใจ สารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จิตความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์ และความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน

2.3.2 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ประกอบด้วย ความชำนาญทางตัวเลข และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง การวัด การรายงาน และความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

2.3.3 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล หมายถึง ทักษะคิดและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ ประกอบด้วย การจัดการตนเอง ความคิดริเริ่ม อิทธิพล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง พิจารณาการปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ และความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.3.4 ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทำงานร่วมกับคนอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผ่านระบบสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร ประกอบด้วย การทำงานร่วมกับผู้อื่น ในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง การทำงานเป็นทีม การปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่วัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ทางวิชาชีพ การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำเสนอ การพูดคุย การรายงาน และการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการฟังและการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน

2.3.5 ทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ รวมถึงการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการโครงการ การจัดการบุคลากรและทรัพยากร และการตัดสินใจ ความสามารถที่จะจัดและแบ่งหน้าที่งาน ที่จะจูงใจและพัฒนาบุคลากร การมีภาวะผู้นำ การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

2.4 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านประสบการณ์การสอบบัญชี

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่า ในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 5 (IES 5) เรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานจริง ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทางด้านนี้ไว้ว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานจริง (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2548) หมายถึง ประสบการณ์การทำงานจริงได้รับโดยการทำงานในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพ ความสมดุลระหว่างประสบการณ์จริงและการศึกษาเชิงวิชาการหรือการเรียนเพื่อมีคุณสมบัติทางวิชาชีพอาจแตกต่างกันจึงจำเป็นที่จะต้องปรับประสบการณ์การทำงานจริงที่จำเป็นให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรตนเอง

ระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานจริงในการทำงานผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรจะเป็นส่วนหนึ่งของคุณสมบัติก่อนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ระยะเวลาควรจะนานและเพียงพอที่จะทำให้บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแสดงได้ว่าตนเองได้รับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติที่จำเป็นสำหรับการทำงานด้วยสมรรถนะทางวิชาชีพ เพื่อการเติบโตอย่างต่อเนื่องตลอดอาชีพนักบัญชี ระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานจริงควรเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี ระยะเวลาของการศึกษาระดับอุดมศึกษา (สูงกว่าระดับปริญญาตรี เช่น ปริญญาโท หรือปริญญาเอก) การศึกษาทางวิชาชีพที่มีส่วนประกอบสำคัญของการประยุกต์การบัญชีไปใช้งานอาจนับเป็นประสบการณ์การทำงานจริงได้ไม่เกิน 12 เดือน ผู้รับการฝึกหัดงานจำเป็นต้องแสดงสมรรถนะที่ได้รับจากประสบการณ์จริงด้วย ไม่ใช่เพียงแค่ใช้เวลาเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริงแต่เพียงอย่างเดียว ประสบการณ์การทำงานจริงในสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพทำให้ผู้รับการฝึกหัดงานสามารถพัฒนาสมรรถนะโดยเพิ่มความเข้าใจถึงองค์กร การทำงานจริงของธุรกิจ และความสัมพันธ์ในการทำงานสามารถที่จะเชื่อมโยงงานด้านบัญชีกับงานธุรกิจและกิจกรรมทางธุรกิจโดยตระหนักถึงสภาพแวดล้อมของสถานที่ให้บริการ สอบบัญชีเพื่อพัฒนาสิ่งที่เหมาะสมเกี่ยวกับค่านิยมทางวิชาชีพและการมีโอกาที่จะทำงานในระดับที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้น

2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้สอบบัญชีของธุรกิจขนาดย่อม

จากการศึกษาบทคัดย่องานวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีของธุรกิจขนาดย่อมของ มนตรี สมานวงศ์สถิต (2546) พบว่าประเภทธุรกิจที่แตกต่างกันมีมุมมองด้านการสอบบัญชีต่างกัน เช่น ธุรกิจการให้บริการให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชี ซึ่งในขณะเดียวกันธุรกิจการผลิตให้ความสำคัญกับปัจจัยความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชี เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าขนาดของธุรกิจก็ยังมีมุมมองการสอบบัญชีต่างกัน เช่น ธุรกิจขนาดเล็กให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชี ซึ่งเหมือนกับธุรกิจที่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยก็ให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชีเช่นกัน แต่ถ้าเป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือธุรกิจสัญชาติต่างประเทศ ก็ให้ความสำคัญกับปัจจัยความน่าเชื่อถือในการสอบบัญชีมากกว่าจะมองที่ค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชี

2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการคาดหวังที่มีต่อการสอบบัญชี

การศึกษาพบว่า มีผู้กล่าวถึงการคาดหวังที่มีต่อผู้สอบบัญชีไว้หลายท่าน เช่น Porter (1993) ได้ทำการศึกษาทฤษฎีความแตกต่างของการคาดหวังและการปฏิบัติในสอบบัญชี สรุปได้ว่าความแตกต่างของการคาดหวังที่มีต่อผู้สอบบัญชี หมายถึงกลุ่มคน 2 กลุ่ม คือ ผู้สอบบัญชีรับ

อนุญาตและผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้ประกอบการ ธนาคาร ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ลูกหนี้ เป็นต้น การด้านผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีหน้าที่แสดงความเห็นต่องบการเงินเท่านั้น ส่วนผู้มีส่วนได้เสียคาดหวังให้ผู้สอบบัญชีเป็นผู้เฝ้าระวังความถูกต้องให้เกิดแก่งบการเงินนั้น โดยไม่คำนึงถึงเอกสารประกอบการลงบัญชีข้อมูลที่บันทึกบัญชีและผ่านรายงานของมาในรูปงบทดลอง เพื่อออกงบการเงินต่อไป ซึ่งถ้าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีงบนั้นๆอาจจะเป็นงบที่ไม่มีเงื่อนไข แต่ที่แท้จริงแล้วงบดังกล่าวเป็นงบที่ไม่มีคุณภาพ ส่วนในมุมมองของ Humphrey (1997) ได้แบ่งการคาดหวังออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

2.5.2.1 การให้ความเชื่อมั่นในการตรวจสอบบัญชี

2.5.2.2 รายงานของผู้สอบบัญชี เนื่องจากการให้ความเชื่อมั่นของผู้สอบบัญชีและออกเป็นรายงานแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี เช่น การแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข ผู้ใช้ย่อมคิดว่างบการเงินนั้นถูกต้อง เป็นต้น

2.5.2.3 ความเป็นอิสระ เนื่องจากผู้สอบบัญชียังต้องรับค่าบริการจากลูกค้า และยังมีบริการอื่นๆที่ให้กับลูกค้า ซึ่งผลประโยชน์ที่ผู้สอบบัญชีได้รับมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี

2.5.2.4 ข้อกำหนดและกฎหมายต่างๆที่มีเพื่อเพิ่มคุณภาพของการปฏิบัติงานสอบบัญชี จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่างานสอบบัญชีมีความเสี่ยงสูง ดังนั้นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีศักยภาพมากเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และความพร้อมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรประกอบด้วย คุณวุฒิการศึกษา ทักษะทางวิชาชีพบัญชี และประสบการณ์การทำงานจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งเน้นการศึกษา องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นำมาประมวลผลโดยทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อคำนวณหาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

3.1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

งานวิจัยเรื่ององค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) องค์ประกอบที่นำมาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ

3.1.1 องค์ประกอบทั่วไป ได้แก่ ค่าบริการสอบบัญชี คุณภาพของผู้สอบบัญชี การวางแผนการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชี และงานบริการเสริมอื่นของผู้สอบบัญชี เป็นต้น

3.1.2 องค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

3.1.3 องค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

3.1.4 องค์ประกอบด้านประสบการณ์การสอบบัญชี

บทที่ 4

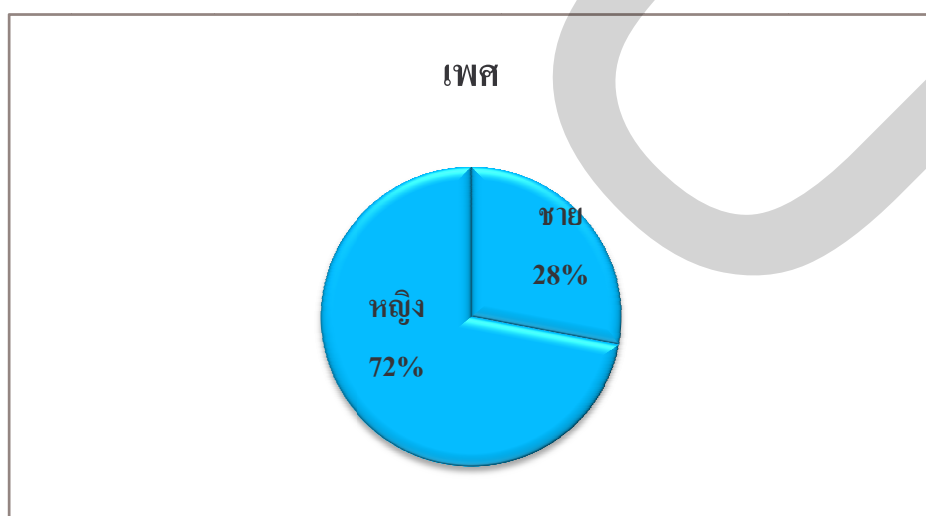
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 118 ฉบับ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทั่วไป
2. องค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
3. องค์ประกอบด้านทักษะต่างๆของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
4. องค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

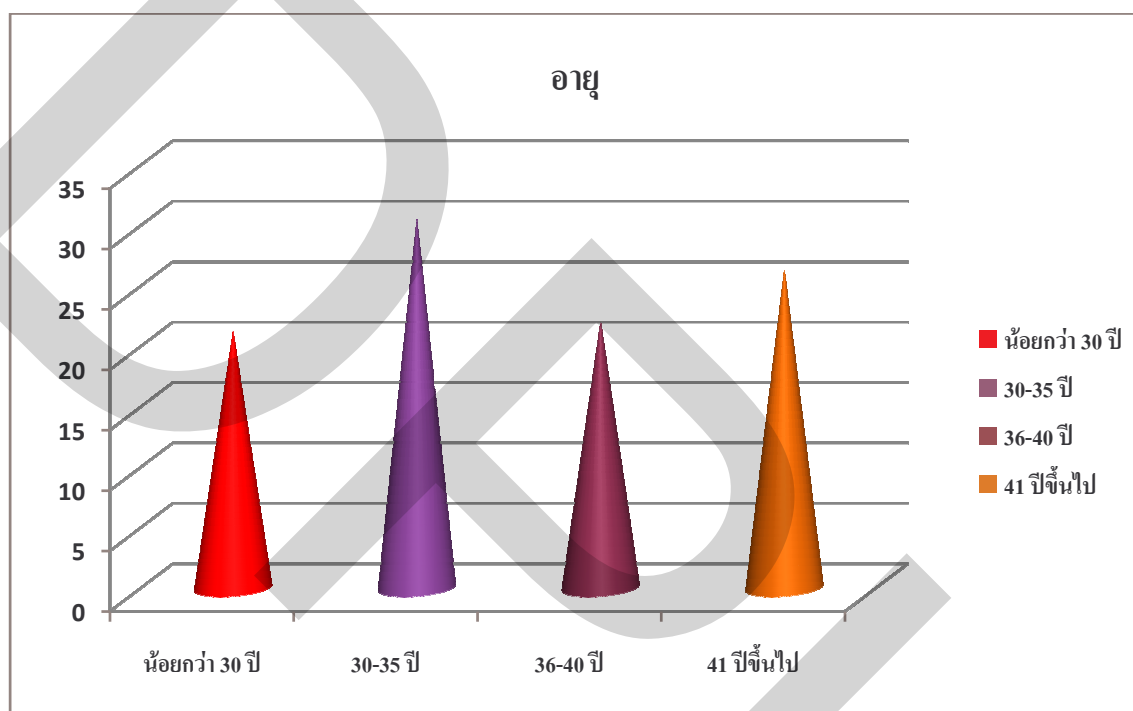
4.1 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistics)

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

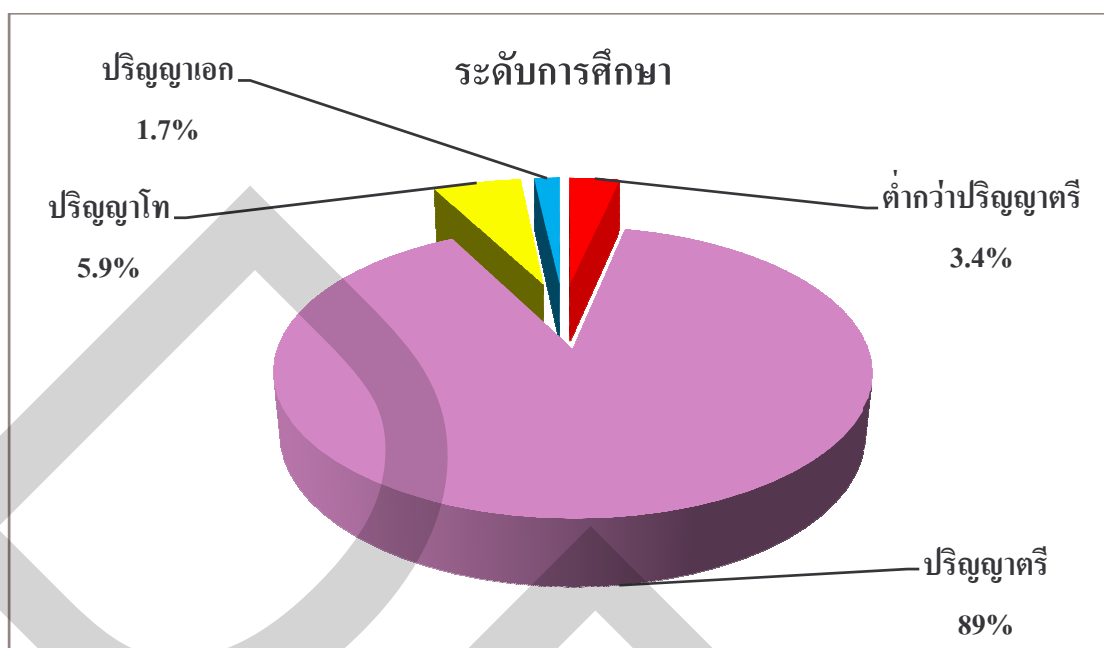
ภาพที่ 4.1 แสดงอัตราส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

จากภาพที่ 4.1 พบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม หรือผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 72 และ เพศชาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ตามลำดับ จากผลสำรวจพบว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่อยู่ในอาชีพบัญชีมากกว่าผู้ชาย

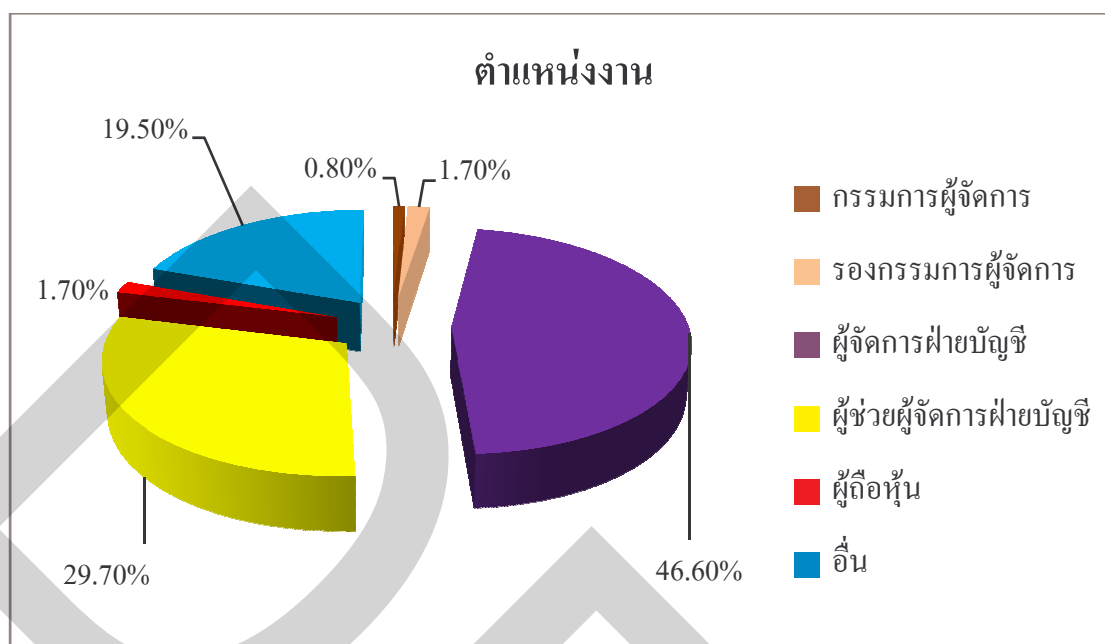
ภาพที่ 4.2 แสดงสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

ภาพที่ 4.2 พบว่าสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชี ทั้งหมด 118 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อายุระหว่าง 30 -35 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมาเป็นผู้ที่อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 และผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตน้อยที่สุด คืออายุระหว่างน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 ตามลำดับ จากผลสำรวจพบว่าผู้ที่อายุระหว่าง 30-35 ปี เป็นผู้ได้รับการไว้วางใจในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือเป็นช่วงที่กำลังพัฒนาตนเองสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น

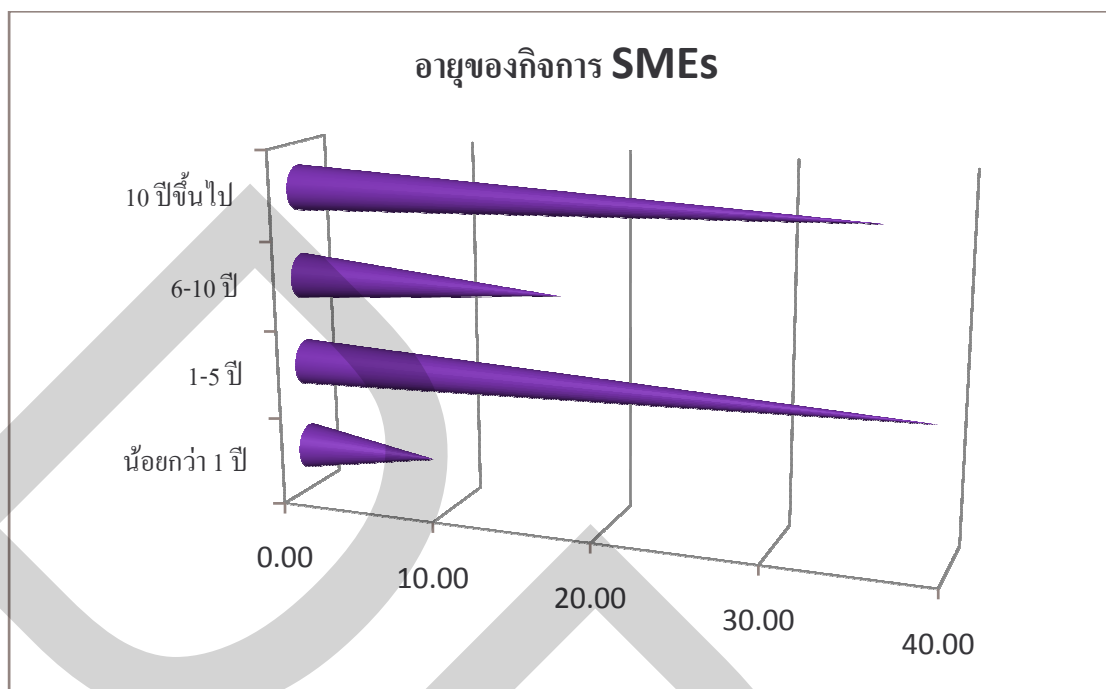
ภาพที่ 4.3 แสดงสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ภาพที่ 4.3 พบว่าสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชี ทั้งหมด 118 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี 105 คน คิดเป็นร้อยละ 89 รองลงมาเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 และผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตน้อยที่สุด คือปริญญาเอก 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 ตามลำดับ จากผลสำรวจพบว่า ผู้ที่มีอยู่ในวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่มีคุณวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และส่วนน้อยที่สุดคือ ปริญญาเอก และปริญญาโท ตามลำดับ ซึ่งในปัจจุบันมีบริษัทข้ามชาติเข้ามาประกอบกิจการสำนักงานบัญชีและสำนักงานตรวจสอบเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นนักบัญชีควรพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง หรือปรับปรุงคุณวุฒิทางการศึกษาให้สูงกว่าเดิม

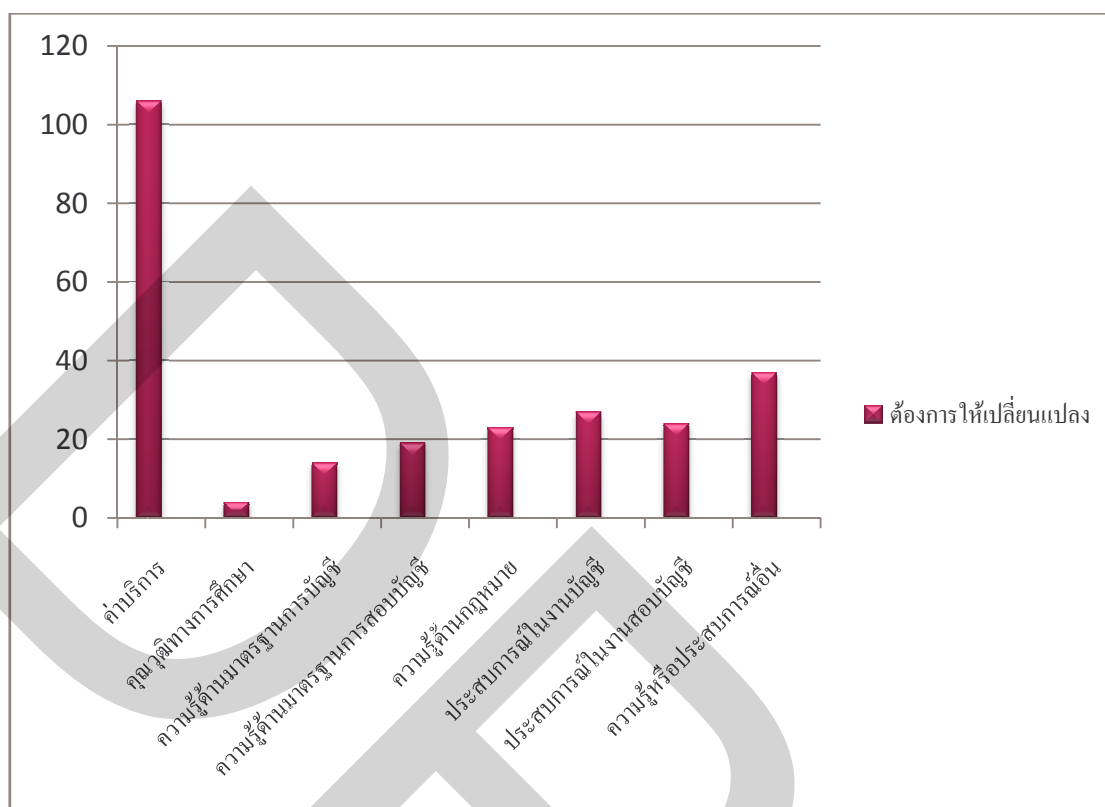
ภาพที่ 4.4 แสดงสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งงาน

จากตาราง 4.4 พบว่าสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชี ทั้งหมด 118 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบัญชี 55 คน คิดเป็นร้อยละ 46.60 รองลงมาเป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชี 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 และผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตน้อยที่สุด คือตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 ตามลำดับ จากผลสำรวจพบว่า ผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชี เพราะมีความเข้าใจการทำงานของผู้สอบบัญชีเป็นอย่างดี และผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจน้อยที่สุดคือ กรรมการผู้จัดการ ซึ่งในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรรมการผู้จัดการคือเจ้าของกิจการ อาจจะไม่มีความชำนาญด้านอื่น ได้แก่ ด้านวิศวกรรมด้านการขาย เป็นต้น จึงมอบหมายการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

ภาพที่ 4.5 แสดงสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 4.5 พบว่าสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชี ทั้งหมด 118 ราย ส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่จัดตั้งมาแล้ว 1 – 5 ปี จำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมาเป็นวิสาหกิจที่จัดตั้งมาแล้ว 10 ปีขึ้นไป จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.60 และน้อยที่สุดคือวิสาหกิจที่จัดตั้งมาน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.50 ตามลำดับ จากผลสำรวจพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีระยะเวลาในการดำเนินอยู่ ตั้งแต่ 1-5 ปี เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ยังดำเนินกิจการอยู่ในปัจจุบันมากที่สุด ในขณะที่มีกิจการจดทะเบียนใหม่ในปี 2554 จำนวน 1.5 ล้านราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2554) แต่กลับมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จัดตั้งมาน้อยกว่า 1 ปี และดำเนินกิจการอยู่ในปัจจุบันน้อยที่สุด เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่มีเจ้าของเพียงคนเดียวการตัดสินใจดำรงอยู่ของกิจการ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าถ้ากิจการใดดำเนินกิจการเกิน 5 ปี ก็จะสามารถดำเนินการต่อไป

ภาพที่ 4.6 แสดงถึงความต้องการให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของท่านปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาในเรื่องใด

ภาพที่ 4.6 แสดงถึงผู้รับบริการการสอบบัญชีต้องการให้ผู้สอบบัญชีเปลี่ยนแปลงในเรื่องใดบ้าง จากการตอบแบบสอบถามที่สามารถตอบได้หลายข้อและมีการเลือกคำตอบจำนวน 254 ครั้ง และเรื่องที่ต้องการให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ค่าบริการสอบบัญชีจำนวน 106 ครั้ง รองลงมาคือความรู้และประสบการณ์อื่น จำนวน 37 ครั้ง และน้อยที่สุดคือ คุณวุฒิการศึกษา จำนวน 4 ครั้งตามลำดับ จากการสำรวจพบว่าผู้รับบริการการสอบบัญชียังให้ความสำคัญกับค่าบริการมากที่สุดซึ่งตรงกับงานวิจัยของมนตรี สมานวงศ์สถิต (2546) ในขณะเดียวกันผู้รับบริการการสอบบัญชีให้ความสำคัญกับคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะคุณสมบัติของพื้นฐานที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด คงเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้เป็นอย่างดี จึงไม่ให้ความสนใจในเรื่องคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

สรุปว่า ผู้ที่ตัดสินใจในการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 30-35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบัญชี อายุของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในช่วง 1-5 ปี และเรื่องที่ต้องการให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตปรับเปลี่ยนมากที่สุดคือ ค่าบริการสอบบัญชี

4.1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

จากผลการศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่ามีองค์ประกอบหลายองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

การแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 4.1 คำถามทั่วไป

คำถาม	Mean	Sts. Dev	ความหมาย ระดับ ความคิดเห็น
ข้อ 1. ค่าบริการสอบบัญชี	3.2458	1.3520	ระดับปานกลาง
ข้อ 2. คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา	3.5593	.9567	ระดับมาก
ข้อ 3. การวางแผนการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี	3.4746	.9671	ระดับมาก
ข้อ 4. ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชี	3.4153	.9458	ระดับมาก
ข้อ 5. งานบริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี	3.3559	.9385	ระดับปานกลาง
รวม	3.4102	.86082	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นว่าองค์ประกอบทั่วไปในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านคุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา โดยมีค่าเฉลี่ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5593$) รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการวางแผนการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 3.4746$) และองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตน้อยที่สุดคือ องค์ประกอบด้านค่าบริการสอบบัญชี โดยมีค่าเฉลี่ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับความ

คิดเห็นระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.2458$) ซึ่งสามารถสรุปค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบทั่วไปอยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมาก ($\bar{X} = 3.4102$) และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบทั่วไปเท่ากับ .86082

ตารางที่ 4.2 การวัดค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม

Alpha	Standard Alpha	Item
.8809	.9067	5

จากตารางที่ 4.2 ผู้วิจัยได้ทำการวัดค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม พบว่าค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) อยู่ในระดับยอมรับได้คือมีค่าเท่ากับ .8809 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

ตารางที่ 4.3 คำถามเกี่ยวกับด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA)

คำถาม	Mean	Sts. Dev	ความหมาย ระดับ ความคิดเห็น
ข้อ 1. คุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี	3.9746	.9195	ระดับมาก
ข้อ 2. คุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบัญชี	3.5000	1.1304	ระดับมาก
ข้อ 3. คุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญา เอกสาขาการบัญชี	2.7966	1.3241	ระดับปานกลาง
ข้อ 4. คุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาอื่น	1.9915	1.2843	ระดับน้อย
ข้อ 5. คุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญา เอกสาขาอื่น	1.9237	1.2345	ระดับน้อย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คำถาม	Mean	Sts. Dev	ความหมาย ระดับ ความคิดเห็น
ข้อ 6. คุณวุฒิทางการศึกษาด้านกฎหมายอากร	2.5847	1.4041	ระดับน้อย
ข้อ 7. คุณวุฒิทางการศึกษาด้านบริหารการเงิน	2.0678	1.4543	ระดับน้อย
ข้อ 8. คุณวุฒิทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย	1.9068	1.3008	ระดับน้อย
ข้อ 9. คุณวุฒิทางการศึกษาด้านLogistics	2.2542	4.0850	ระดับน้อย
ข้อ 10. คุณวุฒิทางการศึกษาด้านเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ตรวจสอบ	2.1271	1.5278	ระดับน้อย
รวม	2.5127	1.18224	ระดับน้อย

จากตารางที่ 4.3 จะเห็นว่าองค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากที่สุด คือ การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชี โดยมีค่าเฉลี่ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.9746$) รองลงมาคือ การศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบัญชี ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 3.5000$) และปัจจัยด้านคุณวุฒิทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตน้อยที่สุดคือ การศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย โดยมีค่าเฉลี่ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับความคิดเห็นระดับปานน้อย ($\bar{X} = 1.3008$) ซึ่งสามารถสรุปค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอยู่ในระดับความคิดเห็นระดับน้อย ($\bar{X} = 2.5127$) และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเท่ากับ 1.18224

ตารางที่ 4.4 การวัดค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม

Alpha	Standard Alpha	Item
.8579	.9242	10

จากตารางที่ 4.4 ผู้วิจัยได้ทำการวัดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่าค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) อยู่ในระดับยอมรับได้คือมีค่าเท่ากับ .8579 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair, etch, 2006)

ตารางที่ 4.5 คำถามเกี่ยวกับด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA)

คำถาม	Mean	Sts. Dev	ความหมาย ระดับ ความคิดเห็น
ข้อ 1. ทักษะด้านภาษาอังกฤษ	2.6525	1.1648	ระดับปานกลาง
ข้อ 2. ทักษะด้านการวิเคราะห์ผลทางการเงิน	2.3814	1.4554	ระดับน้อย
ข้อ 3. ทักษะด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์	2.2119	1.3951	ระดับน้อย
ข้อ 4. ทักษะในการอธิบายหลักการและ ทฤษฎีทางบัญชี	2.1949	1.4807	ระดับน้อย
ข้อ 5. ทักษะในการสอบถาม วิจัย คิดเชิง เหตุผล และคิดเชิงวิเคราะห์	2.1780	1.5057	ระดับน้อย
ข้อ 6. ทักษะในการระบุและแก้ไขปัญหาที่ ไม่เคยเจอมาก่อน	2.1695	1.5208	ระดับน้อย
ข้อ 7. ทักษะในการวิเคราะห์แบบจำลองการ ตัดสินใจและวิเคราะห์ความเสี่ยง	2.1525	1.4943	ระดับน้อย
ข้อ 8. ทักษะด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ	2.1610	1.4963	ระดับน้อย
ข้อ 9. ทักษะในการจัดการตนเอง	2.1102	1.3946	ระดับน้อย
รวม	2.2458	1.3735	ระดับน้อย

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นว่าองค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากที่สุด คือ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.6525$) รองลงมาคือ ทักษะด้านการวิเคราะห์ผลทางการเงิน ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.3814$) และองค์ประกอบด้านทักษะที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตน้อยที่สุดคือ ทักษะในการจัดการตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.1102$) ซึ่งสามารถสรุปค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.2458$) และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเท่ากับ 1.3735

ตารางที่ 4.6 การวัดค่าเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม

Alpha	Standard Alpha	Item
.9880	.9876	9

จากตารางที่ 4.6 ผู้วิจัยได้ทำการวัดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่าค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) อยู่ในระดับยอมรับได้คือมีค่าเท่ากับ .9880 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

ตารางที่ 4.7 คำถามเกี่ยวกับด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA)

คำถาม	Mean	Sts. Dev	ความหมาย ระดับ ความคิดเห็น
ข้อ 1. ประสบการณ์การสอบบัญชีไม่เกิน 1 ปี	3.2034	1.1213	ระดับปานกลาง
ข้อ 2. ประสบการณ์การสอบบัญชีเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	3.1610	1.0539	ระดับปานกลาง
ข้อ 3. ประสบการณ์การสอบบัญชีเกินกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี	2.7881	1.3065	ระดับปานกลาง
ข้อ 4. ประสบการณ์การสอบบัญชีบริษัทมหาชนจำกัด	2.1102	1.3574	ระดับน้อย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

คำถาม	Mean	Sts. Dev	ความหมาย ระดับ ความคิดเห็น
ข้อ 5. ประสบการณ์การสอบบัญชีร่วมกับ บริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ (BIG 4)	2.1017	1.3422	ระดับน้อย
ข้อ 6. ประสบการณ์การสอบบัญชีใน ต่างประเทศ	2.0000	1.2195	ระดับน้อย
รวม	2.3718	1.4858	ระดับน้อย

จากตารางที่ 4.7 จะเห็นว่าองค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากที่สุดคือ ประสบการณ์การสอบบัญชีไม่เกิน 1 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{X} = 3.2034$) รองลงมาคือ ประสบการณ์การสอบบัญชีเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.1610$) และองค์ประกอบด้านประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตน้อยที่สุด คือ ประสบการณ์การสอบบัญชีจากการสอบบัญชีในต่างประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{X} = 2.0000$) ซึ่งสามารถสรุปค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.3718$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเท่ากับ 1.4858

ตารางที่ 4.8 การวัดค่าเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม

Alpha	Standard Alpha	Item
.8510	.8414	6

จากตารางที่ 4.8 ผู้วิจัยได้ทำการวัดค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่าค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) อยู่ในระดับยอมรับได้คือมีค่าเท่ากับ .8510 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

ตารางที่ 4.9 ค่าจากการวัดค่าเชื่อมั่นขององค์ประกอบทั้งหมดของแบบสอบถาม

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Item
.9607	30

ผลลัพธ์ที่ได้จากการวัดค่าความน่าเชื่อถือในตารางที่ 4.9 มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบทั้งหมด 30 ปัจจัยในแบบสอบถามชุดนี้เท่ากับ .9607 ถือว่าเป็นค่าเชื่อมั่นที่เหมาะสมหรือยอมรับได้ เนื่องจากมีค่าเกิน .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

4.2 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

การศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย โดยใช้ Factor Analysis โดยวิธี Principal Component Analysis (PCA) เพื่อสกัดปัจจัย และคำนวณน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปร และเพื่อลดจำนวนตัวแปรให้มีจำนวนที่น้อยที่สุด เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรม ศึกษาจากมาตรฐานการสอบบัญชี และศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) พบว่าองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทั้งนี้ก่อนนำตัวแปรไปใช้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความถูกต้องของข้อมูลเบื้องต้น (Frequencies) การทดสอบความน่าเชื่อถือ และการวัดความเหมาะสมของปัจจัยต่างๆ ก่อนนำไปวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ค่า Total Variance Explained จากการทำ Factor Analysis

Total Variance Explained

ลำดับ	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1.	17.873	59.576	59.576	17.873	59.576	59.576
2.	3.584	11.948	71.524	3.584	11.948	71.524
3.	1.934	6.448	77.972	1.934	6.448	77.972
4.	1.065	3.549	81.521	1.065	3.549	81.521
5.	.973	3.244	84.765			
6.	.791	2.637	87.402			
7.	.557	1.857	89.260			
8.	.521	1.737	90.997			
9.	.433	1.444	92.441			
10.	.387	1.290	93.731			
11.	.300	1.001	94.731			
12.	.258	.859	95.591			
13.	.219	.731	96.321			
14.	.190	.633	96.954			
15.	.156	.520	97.474			
16.	.129	.430	97.904			
17.	.118	.395	98.299			
18.	.096	.320	98.619			
19.	.075	.250	98.869			
20.	.058	.194	99.063			

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

Total Variance Explained

ลำดับ	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
21.	.054	.181	99.244			
22.	.048	.159	99.403			
23.	.043	.143	99.546			
24.	.035	.118	99.664			
25.	.033	.110	99.775			
26.	.026	.086	99.861			
27.	.014	.046	99.907			
28.	.012	.041	99.948			
29.	.009	.029	99.977			
30.	.007	.023	100.00			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

จากตารางที่ 4.10 ผู้วิจัยได้แสดงสถิติสำหรับแต่ละองค์ประกอบ ทั้งก่อนและหลังการสกัดองค์ประกอบ โดยวิธี Principal Component Analysis (PCA) ในการสกัดองค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยต่างได้ดังนี้

1) องค์ประกอบทั่วไป มีความแปรปรวนเดิมหรือมีตัวแปร 30 ตัว จะพบว่ามีค่าความแปรปรวน (Communality) เริ่มต้นเป็น 1 เสมอ จึงมีความแปรปรวนทั้งหมดเท่ากับ 30 เฉพาะองค์ประกอบทั่วไปจึงมีแปรปรวนเท่ากับ $((17.873/30)*100)$ 59.576 % และมีค่าแปรปรวนสะสม (Cumulative) เท่ากับ 59.576 %

2) องค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความแปรปรวนเดิมหรือมีตัวแปร 30 ตัว จะพบว่ามีค่าความแปรปรวน (Communality) เริ่มต้นเป็น 1 เสมอ จึงมีความแปรปรวนทั้งหมดเท่ากับ 30 เฉพาะองค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจึงมีแปรปรวนเท่ากับ $((3.584/30)*100)$ 11.948 % และมีค่าแปรปรวนสะสม (Cumulative) เท่ากับ $(59.576+11.948)$ 71.524%

3) องค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความแปรปรวนเดิมหรือมีตัวแปร 30 ตัว จะพบว่ามีค่าความแปรปรวน(Communality) เริ่มต้นเป็น 1 เสมอ จึงมีความแปรปรวนทั้งหมดเท่ากับ 30 เฉพาะองค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจึงมีแปรปรวนเท่ากับ $((1.934/30)*100)$ 6.448 % และมีค่าแปรปรวนสะสม (Cumulative) เท่ากับ $(71.524+6.448)$ 77.972%

4) องค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความแปรปรวนเดิมหรือมีตัวแปร 30 ตัว จะพบว่ามีค่าความแปรปรวน (Communality) เริ่มต้นเป็น 1 เสมอ จึงมีความแปรปรวนทั้งหมดเท่ากับ 30 เฉพาะองค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจึงมีแปรปรวนเท่ากับ $((1.065/30)*100)$ 3.549 % และมีค่าแปรปรวนสะสม (Cumulative) เท่ากับ $(77.972+3.549)$ 81.521%

ตารางที่ 4.11 การวัดค่าเหมาะสมขององค์ประกอบด้วย KMO and Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test	
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	0.934
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square	5930.229
Df	435
Sig	.000

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการใช้ Kaiser-Mayer-Olkin วัดความเหมาะสมของข้อมูล เพื่อใช้เทคนิค Factor Analysis ในที่นี้ได้ค่าเป็น 0.934 ซึ่งมีความมากกว่า 0.5 และเข้าใกล้ค่า 1 จึงสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis และ Bartlett's Test of Sphericity เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร จะมีการประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 5930.229 โดยได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่าตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน จึงสมควรใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป (กัลยา วาณิชบัญชา, 2546)

ตารางที่ 4.12 ค่า Rotate Component Matrix (a) จากการทำ Factor Analysis

Total Variance Explained				
	Component			
	1	2	3	4
ค่าบริการสอบบัญชี	.329	.355	.251	.642
คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา	.550	.731	-.170	-.041
การวางแผนงานการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี	.523	.750	-.270	-.042
ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชี	.493	.758	-.247	.003
งานบริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี	.386	.803	-.272	-.006
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีสาขาการบัญชี	.228	.691	.289	-.043
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาการบัญชี	.539	.472	.151	-.216
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาการบัญชี	.714	.132	.108	-.260
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาอื่น	.906	-.114	.018	.094
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาอื่น	.896	-.107	.016	-.107
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านกฎหมายภาษีอากร	.831	-.020	.082	.156
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านบริหารการเงิน	.939	-.103	-.034	.130
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย	.905	-.127	.031	.198
คุณวุฒิทางการศึกษาด้าน Logistics	.398	-.062	-.028	.538
คุณวุฒิทางการศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ตรวจสอบ	.930	-.105	-.013	.082
ทักษะด้านภาษาอังกฤษ	.747	-.183	-.006	-.149
ทักษะด้านการวิเคราะห์ผลทางการเงิน	.920	-.168	-.105	-.143
ทักษะด้านสื่อสารและปฏิสัมพันธ์	.940	-.093	-.109	-.029
ทักษะในการอธิบายหลักการและทฤษฎีทางบัญชี	.947	-.134	-.083	.011
ทักษะในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์	.956	-.132	-.039	-.011
ทักษะในการระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน	.962	-.126	-.020	-.001
ทักษะในการวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและวิเคราะห์ความเสี่ยง	.958	-.122	-.038	.005
ทักษะด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ	.964	-.111	-.050	.034
ทักษะในการจัดการตนเอง	.952	-.154	-.025	-.005
ประสบการณ์ไม่เกิน 1 ปี	-.041	.192	.845	.030
ประสบการณ์เกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	.311	.172	.827	-.118
ประสบการณ์เกินกว่า 5 ปีแต่ไม่เกิน 10 ปี	.775	.068	.258	-.141
ประสบการณ์การสอบบัญชีบริษัทมหาชนจำกัด	.913	-.195	.037	-.140
ประสบการณ์การสอบบัญชีร่วมกับบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ (BIG 4)	.917	-.187	.024	-.136
ประสบการณ์การสอบบัญชีในต่างประเทศ	.866	-.206	.059	-.138

Extraction Method: Principal Component Analysis. a 4 components extracted.

จากตารางที่ 4.12 Rotated Component Matrix (a) จะเห็นได้ว่าการวัดค่า Factor Analysis เมื่อมีการหมุนแกนปัจจัยโดยวิธี Orthogonal แบบ Varimax ค่า Factor Loading จะได้ปัจจัยออกมาใหม่ 4 ปัจจัย ซึ่งเท่ากับจำนวนปัจจัยในทฤษฎีที่ได้ทบทวนวรรณกรรมไว้ ทั้งนี้จะมีตัวแปรบางตัวที่เกิดค่าสัมพันธ์ตรงกับ (Cross Loading) ทำให้ไม่สามารถแยกกลุ่มได้ชัดเจนว่าอยู่ในปัจจัยใด ผู้วิจัยจึงได้ทำการตัดปัจจัยนั้นออก เพื่อให้แต่ละปัจจัยสามารถอธิบายหรือสื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้น โดยตารางที่ 4.12 ค่า Rotate Component Matrix (a) ได้แสดงเมตริกชองค์ประกอบของแต่ละปัจจัยไว้แล้ว ปัจจัยที่เกิดขึ้นใหม่แต่ละตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเดิมได้มากพอสมควร ซึ่งจากตารางที่ 4.10 Total Variance Explained สรุปได้ว่า ปัจจัยทั้ง 4 อธิบายความแปรปรวนทั้งหมดของตัวแปรได้ 81.521% ซึ่งแยกได้เป็นปัจจัยที่ 1 สามารถอธิบายได้ 59.57% ปัจจัยที่ 2 อธิบายได้ 11.948% ปัจจัยที่ 3 อธิบายได้ 6.448% และปัจจัยที่ 4 อธิบายได้ 3.549% และสามารถจัดกลุ่มปัจจัยใหม่ที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ด้านการบริการทั่วไป

ปัจจัยที่ 2 ด้านคุณวุฒิทางการศึกษา

ปัจจัยที่ 3 ด้านทักษะ

ปัจจัยที่ 4 ด้านประสบการณ์

ปัจจัยที่สกัดได้จากตารางที่ 4.12 Rotate Component Matrix (a) ซึ่งสรุปปัจจัยได้เป็น 4 ปัจจัยนั้น ผู้วิจัยนำตัวแปรที่ได้มาเข้ากลุ่มกับปัจจัยที่ 1 ถึง 4 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.13 ค่า Factor Loading ขององค์ประกอบทั่วไป มี 21 องค์ประกอบ

ลำดับที่	ตัวแปร	Factor Loading
1	ทักษะด้านกฎหมายและกฎหมายข้อบังคับ	.964
2	ทักษะในการระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน	.962
3	ทักษะในการวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและวิเคราะห์ความเสี่ยง	.958
4	ทักษะในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์	.956
5	ทักษะในการจัดการตนเอง	.952
6	ทักษะในการอธิบายหลักการและทฤษฎีทางบัญชี	.947
7	ทักษะด้านสื่อสารและปฏิสัมพันธ์	.940

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร	Factor Loading
8	คุณวุฒิทางการศึกษาด้านบริหารการเงิน	.939
9	คุณวุฒิทางการศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ตรวจสอบ	.930
10	ทักษะด้านการวิเคราะห์ผลทางการเงิน	.920
11	ประสบการณ์การสอบบัญชีร่วมกับบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ (BIG 4)	.917
12	ประสบการณ์การสอบบัญชีบริษัทมหาชนจำกัด	.913
13	คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาอื่น	.906
14	คุณวุฒิทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย	.905
15	คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาอื่น	.896
16	ประสบการณ์การสอบบัญชีในต่างประเทศ	.866
17	คุณวุฒิทางการศึกษาด้านกฎหมายอาญา	.831
18	ประสบการณ์เกินกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี	.775
19	ทักษะด้านภาษาอังกฤษ	.747
20	คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาการบัญชี	.714
21	คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาการบัญชี	.539

จากตารางที่ 4.13 จะเห็นได้ว่าเมื่อทำการวิเคราะห์ด้วย Factor Analysis แล้ว องค์ประกอบทั่วไป จะประกอบด้วย 21 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงที่สุดคือ ทักษะด้านกฎหมายและกฎหมายข้อบังคับ

ตารางที่ 4.14 การวัดค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม โดยใช้ Factor Analysis

Alpha	Standard Alpha	Item
.9866	.9861	21

จากตารางที่ 4.14 ผู้วิจัยได้ทำการวัดค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบทั่วไปอีกครั้งพบว่าค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) อยู่ในระดับยอมรับได้คือมีค่าเท่ากับ .9866 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

ตารางที่ 4.15 ค่า Factor Loading ขององค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มี 5 องค์ประกอบ

ลำดับที่	ตัวแปร	Factor Loading
1	งานบริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี	.803
2	ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชี	.758
3	การวางแผนงานการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี	.750
4	คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา	.731
5	คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีสาขาการบัญชี	.691

จากตารางที่ 4.15 จะเห็นได้ว่าเมื่อทำการวิเคราะห์ด้วย Factor Analysis แล้วองค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จะประกอบด้วย 5 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงที่สุดคือ งานบริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี

ตารางที่ 4.16 การวัดค่าความน่าเชื่อถือ (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม โดยใช้ Factor Analysis

Alpha	Standard Alpha	Item
.9286	.9275	5

จากตารางที่ 4.16 ผู้วิจัยได้ทำการวัดค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกครั้งพบว่าค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) อยู่ในระดับยอมรับได้คือมีค่าเท่ากับ .9286 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

ตารางที่ 4.17 ค่า Factor Loading ขององค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มี 2 องค์ประกอบ

ลำดับที่	ตัวแปร	Factor Loading
1	ประสบการณ์ไม่เกิน 1 ปี	.845
2	ประสบการณ์เกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	.827

จากตารางที่ 4.17 จะเห็นได้ว่าเมื่อทำการวิเคราะห์ด้วย Factor Analysis แล้ว ปัจจัยด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จะประกอบด้วย 2 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงที่สุดคือ ประสบการณ์ไม่เกิน 1 ปี

ตารางที่ 4.18 การวัดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ Factor Analysis

Alpha	Standard Alpha	Item
.7830	.7840	2

จากตารางที่ 4.18 ผู้วิจัยได้ทำการวัดค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกครั้งพบว่าค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) อยู่ในระดับยอมรับได้คือมีค่าเท่ากับ .7830 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

ตารางที่ 4.19 ค่า Factor Loading ขององค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มี 2 องค์ประกอบ

ลำดับที่	ตัวแปร	Factor Loading
	ค่าบริการสอบบัญชี	.642
	คุณวุฒิทางการศึกษาด้าน Logistics	.538

จากตารางที่ 4.19 จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ด้วย Factor Analysis แล้ว องค์ประกอบด้านประสบการณ์ จะประกอบด้วย 2 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงที่สุดคือ ค่าบริการสอบบัญชี

ตารางที่ 4.20 การวัดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ขององค์ประกอบ ด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยใช้ Factor Analysis

Alpha	Standard Alpha	Item
.1823	.2878	2

จากตารางที่ 4.20 ผู้วิจัยได้ทำการวัดค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha) ของปัจจัยด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกครั้งพบว่าค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) อยู่ในระดับยอมรับไม่ได้คือมีค่าเท่ากับ .1823 ซึ่งต่ำกว่า .70 จึงทำให้ทราบกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น วิชาทฤษฎีขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่ให้ความสำคัญด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับ อนุญาต

4.3 สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่ององค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิชาทฤษฎี ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้ทำการวิจัยองค์ประกอบ 4 ด้านได้แก่ 1) องค์ประกอบทั่วไป ได้แก่ ค่าบริการสอบบัญชี คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา การวางแผนการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ระยะเวลาที่ให้บริการการสอบบัญชี และงานบริการเสริมอื่นของผู้สอบบัญชี 2) องค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต 3) องค์ประกอบด้านทักษะใน ด้านต่างๆของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี 4) องค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือวิชาทฤษฎีขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane ได้ผลลัพธ์เท่ากับ 400 ราย สามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งสิ้น 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.5 ของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษางานวิจัยสรุปประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

4.3.1 องค์ประกอบทั่วไปมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าองค์ประกอบทั่วไป มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับยอมรับได้เท่ากับ .9866 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

4.3.2 องค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปัจจัยด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับยอมรับได้เท่ากับ .9286 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

4.3.3 องค์ประกอบด้านทักษะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปัจจัยด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับยอมรับได้เท่ากับ .7830 ซึ่งเกินกว่า .70 ขึ้นไป (Hair. etch, 2006)

4.3.4 องค์ประกอบด้านประสบการณ์มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปัจจัยด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับยอมรับไม่ได้เท่ากับ .1823 ซึ่งต่ำกว่า .70 ขึ้นไป

บทที่ 5

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาและนำเสนอได้ดังนี้

- 5.1 อภิปรายผล
- 5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต
- 5.3 ประโยชน์จากงานวิจัย
- 5.4 ข้อจำกัดของการวิจัย

5.1 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่ตั้งสมมติฐานไว้ 4 ปัจจัย อันได้แก่ องค์ประกอบทั่วไป องค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษา องค์ประกอบด้านทักษะ และองค์ประกอบด้านประสบการณ์ สามารถตอบวัตถุประสงค์ผลจากวิจัยได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 องค์ประกอบทั่วไปด้านคุณภาพของงานสอบบัญชี มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Porter (1993) โดยมีผลการวิจัยว่า “ในด้านของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งไม่คำนึงถึงเอกสารในการบันทึกบัญชีแต่มีความคาดหวังในรูปแบบงบการเงินที่เป็นงบการเงินแบบไม่มีเงื่อนไข แต่ในความจริงนั้นงบการเงินดังกล่าวอาจเป็นงบการเงินที่ไม่มีคุณภาพก็ได้” ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้มีผลของการวิจัยไม่ตรงกับงานวิจัยของมนตรี สมานวงศ์สถิต (2546) โดยมีผลการวิจัยว่า “กิจการประเภทให้บริการให้ความสำคัญกับค่าบริการสอบบัญชี แต่กิจการประเภทการผลิตให้ความสำคัญกับปัจจัยค่านาเชื่อถือในการสอบบัญชี ส่วนมุมมองของกิจการขนาดเล็ก หรือมีผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยก็ให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชีเช่นกัน แต่ถ้าเป็นกิจการขนาดใหญ่หรือธุรกิจสัญชาติต่างประเทศให้ความสำคัญกับค่านาเชื่อถือของผู้สอบบัญชี” จะเห็นได้ว่า มนตรี สมานวงศ์สถิตทำงานวิจัยเมื่อปี พ.ศ. 2546 กับงานวิจัยครั้งนี้มีข้อแตกต่างอาจเนื่องจากปัจจุบันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนใหญ่มีความเข้าใจใน

งานสอบบัญชีมากขึ้นจึงทำให้ทัศนคติในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเปลี่ยนแปลงไป หรืออาจจะเป็นเพราะมีมาตรฐานการสอบบัญชี ฉบับที่ 220 เรื่องการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) เป็นกรอบในการทำงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งมาตรฐานการสอบบัญชีฉบับดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

5.1.2 องค์ประกอบด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต งานวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้ความไว้วางใจในมาตรฐานการสอบบัญชี ของสภาวิชาชีพบัญชีในการกำหนดคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งมีข้อกำหนดคือต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 7 (IES 7) เรื่องการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2548) และผู้ที่อยู่ในวิชาชีพบัญชีไม่ว่าจะเป็นผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องเช่นกัน จึงทำให้ผู้รับบริการสอบบัญชีมีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

5.1.3 องค์ประกอบด้านทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต งานวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้ความสำคัญด้านทักษะภาษา การสื่อสารระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อเปิดการค้าเสรีอาเซียนเมื่อใด ภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาก ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 (IES 3) เรื่องทักษะทางวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2548) และมาตรฐานดังกล่าวได้กล่าวถึงทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการสื่อสาร ได้รวมถึงทักษะการนำเสนอ การพูดคุย ซึ่งต้องอาศัยภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง ส่วนทักษะด้านอื่นๆ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ความสนใจน้อยลงมาตามระดับ ดังปรากฏไว้ในบทที่ 4

5.1.4 องค์ประกอบด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไม่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต งานวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่ให้ความสำคัญด้านประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547 (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2547) เรื่องการฝึกหัดงาน ระบุว่า “การฝึกหัดงานดังกล่าวต้องกระทำเป็นเวลาต่อเนื่องกัน และมีเวลาฝึกหัดงานรวมกัน ไม่น้อยกว่า 3,000 ชั่วโมง” ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวอาจยืนยันได้ว่า

ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีมาก่อนการรับได้อนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ดังปรากฏในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 5 (IES 5) เรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงานจริง(สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2548) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความมั่นใจได้ว่าบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องได้รับประสบการณ์การทำงานจริง

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีและมีความเข้าใจในงานสอบบัญชีเป็นอย่างดี แต่จากการสำรวจแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นตัวแทนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่ให้ความสำคัญกับคุณวุฒิทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัยซึ่งในปัจจุบันคณิตศาสตร์ประกันภัยมีบทบาทสำคัญในการคำนวณผลประโยชน์พนักงาน จึงมีความสนใจในการทำวิจัยในหัวข้อผลกระทบจากคณิตศาสตร์ประกันภัยต่อวิชาชีพบัญชีในปัจจุบัน

5.3 ประโยชน์จากงานวิจัย

ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยคือทำให้ทราบว่าผู้ที่ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งในปัจจุบันการแข่งขันในวิชาชีพบัญชีมีสูงมาก เพราะการเปิดการค้าเสรีอาเซียนทำให้มีนักบัญชีจากอาเซียนเข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทย และนักบัญชีในอาเซียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถมากโดยเฉพาะด้านทักษะ ด้านประสบการณ์ และด้านภาษา ซึ่งทำให้นักบัญชีในประเทศไทยเสียเปรียบ ดังนั้นจึงต้องการให้ผู้ที่อ่านวิจัยนี้พัฒนาตนเองด้านคุณวุฒิทางการศึกษาให้สูงกว่าเดิม เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองและส่งเสริมวิชาชีพบัญชีให้ทันสมัยตลอดเวลา และสะสมประสบการณ์ให้มากที่สุด

5.4 ข้อจำกัดของการวิจัย

5.4.1 งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเฉพาะองค์ประกอบในการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต(CPA) เท่านั้น ไม่ได้ศึกษาองค์ประกอบในการเลือกผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทยที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลมีทั้งบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ผลงานวิจัยดังกล่าวจึงไม่สะท้อนถึงองค์ประกอบในการเลือกผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA)

5.4.2 งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเท่านั้น ไม่ได้สุ่มตัวอย่างจากกิจการขนาดใหญ่ ซึ่งอาจจะทำให้มุมมองด้านการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแคบกว่ากิจการขนาดใหญ่ เพราะเนื่องมาจากการตัดสินใจดังกล่าวเป็นอำนาจของบุคคลเพียงคนเดียว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กัลยา วาณิชบัญชา. (2549). การใช้ SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันทะพร. (2554). การสอบบัญชี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ทีพีเอ็น เพรส.
- เพ็ญธิดา พงษ์ธานี. (2554). ผลกระทบของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและประสิทธิภาพของธุรกิจ SMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- รสริน ศรีรักษานนท์. (2551). การวิเคราะห์ห่วงโซ่ประกอบ. กรุงเทพมหานคร.

บทความ

- สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ. (2548). แม่บทการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. กรุงเทพมหานคร.
- สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ. (2548). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร.
- สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ. (2548). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 5 เรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงานจริง. กรุงเทพมหานคร.
- สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ. (2548). มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 7 เรื่องการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง. กรุงเทพมหานคร.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 เรื่องการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี. กรุงเทพมหานคร.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). **มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 300 เรื่องการวางแผนงานสอบบัญชี**. กรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์

มนตรี สนามวงศ์สถิต. (2546). **ปัจจัยในการเลือกผู้สอบบัญชีของธุรกิจขนาดย่อม**. กรุงเทพมหานคร.

สาวิตรี อ่องธรรมกุล. (2547). **การคาดหวังที่มีต่อการสอบบัญชีในประเทศไทย**. บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

Aaker, D.A., Kumar, V. and Day, G.S. (2001). **Marketing Research**. John Wiley and Sons : New York.

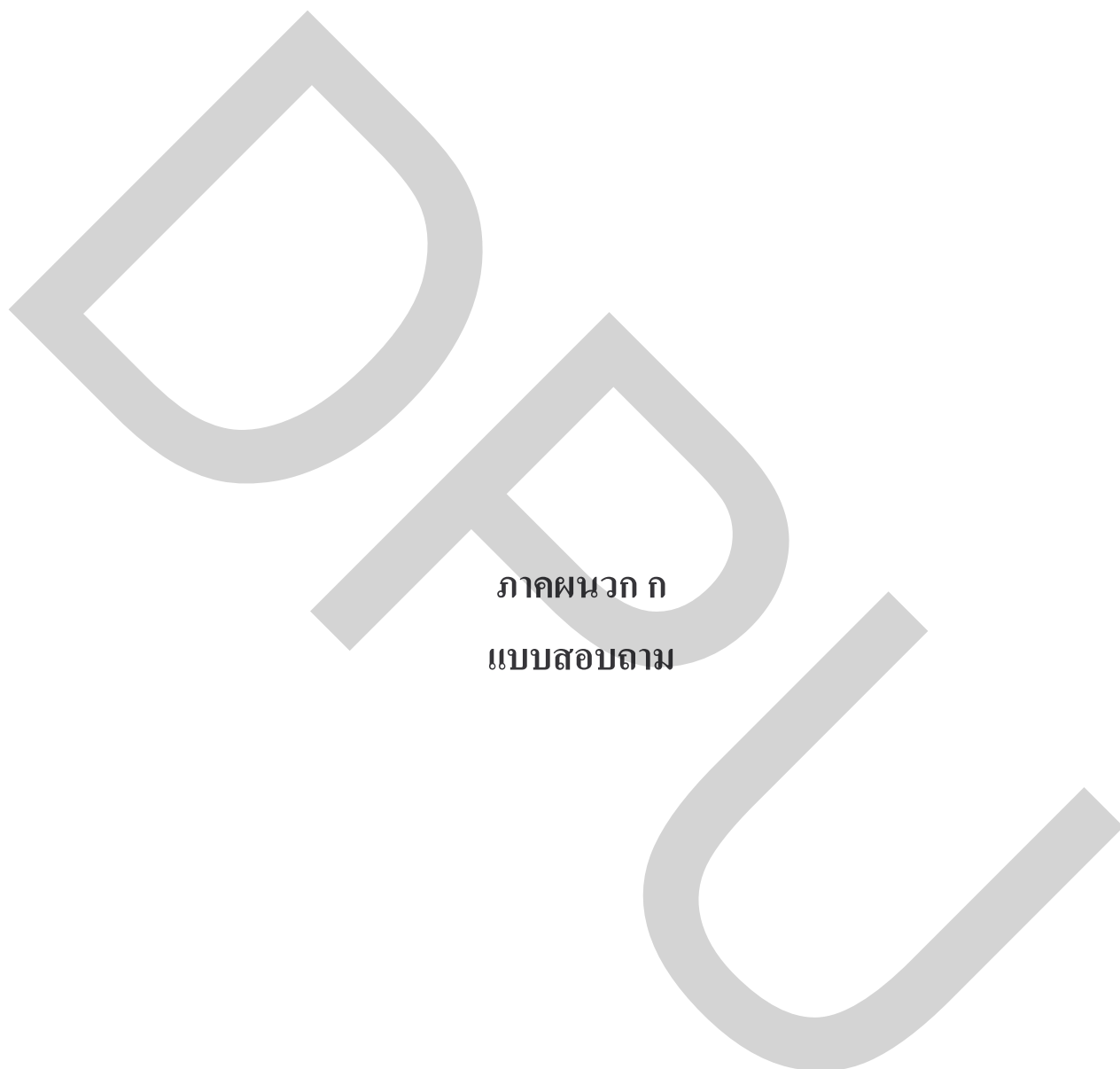
Porter, B.A. (1990). **The Audit expectation-performance gap and role of external auditors in society**. Unpublished Ph.D. Dissertation : New Zealand.

Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.R., Anderson, R.E. & Tatham, R.L. (2006) **Multivariate Data Analysis (6th ed)**. Prentice Hall : New Jersey.

Humphrey, C.G. Debating audit expectation, In Sherer, M. and Turley, W.S., (1997). **Current Issues in Auditing**. Pp. 3-30. Paul Chapman Publishing : London.

กรุณา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตร บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

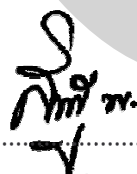
ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดในการใช้บริการสอบบัญชี งานวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อสำรวจระดับความสำคัญของการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่านครบทุกคำถาม และส่งกลับคืนภายใน 15 วันหลังจากวันที่ได้รับแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของตอบแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 4 ข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาตอบแบบสอบถาม หากมีข้อสงสัยประการใด โปรดติดต่อผู้วิจัยกลับมาที่ นางสาวสิทธินิ พงษ์พันธุ์ หมายเลขโทรศัพท์ 089-676-9998, 081-274-5648 หรือที่ Email : jpacc_62@hotmail.com หรือ siamacc62@gmail.com

นางสาวสิทธินิ พงษ์พันธุ์

นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ส่วนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลผู้กรอกแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ น้อยกว่า 30 ปี ☐ 30 – 35 ปี
☐ 36 – 40 ปี ☐ 41 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง ☐ กรรมการผู้จัดการ ☐ รองกรรมการผู้จัดการ
☐ ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ☐ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชี
☐ ผู้ถือหุ้น ☐ อื่น(ระบุ).....
5. บริษัทจัดตั้งมา ☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 1 -5 ปี
☐ 6 -10 ปี ☐ 10 ปีขึ้นไป
6. ท่านต้องการให้ผู้สอบบัญชีของท่านปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ค่าบริการสอบบัญชี
☐ คุณวุฒิการศึกษา
☐ ความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชี
☐ ความรู้ด้านมาตรฐานการสอบบัญชี
☐ ความรู้ด้านกฎหมาย
☐ ประสบการณ์ในงานบัญชี
☐ ประสบการณ์ในงานสอบบัญชี
☐ ความรู้ หรือ ประสบการณ์อื่นๆ
(ระบุ).....
.....

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

คำชี้แจง รายการต่อไปนี้เป็นดัชนีการวัดระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนความคิดเห็นของแต่ละรายการ

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เห็นตรงกับความคิดเห็นของท่านตามในการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ระดับคะแนน	1	2	3	4	5
ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

คำถามทั่วไป	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.1. ค่าบริการสอบบัญชี					
1.2. คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา					
1.3. การวางแผนการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี					
1.4. ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชี					
1.5. งานบริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี					
คำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติทางการศึกษาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต					
1.6. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาระดับปริญญาตรี					
1.7. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาบัญชี					
1.8. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาบัญชี					
1.9. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาอื่น					
1.10. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาอื่น					
1.11. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาด้านกฎหมายภาษีอากร					
1.12. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาด้านบริหารการเงิน					
1.13. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย					
1.14. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาด้าน Logistics					
1.15. ผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติทางการศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ตรวจสอบ					

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (ต่อ)

คำถามเกี่ยวกับทักษะในด้านต่างๆของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ตาม IES	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.16. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะด้านภาษาอังกฤษ					
1.17. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะด้านการวิเคราะห์ผลทางการเงิน					
1.18. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะด้านการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์					
1.19. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะในการอธิบายหลักการและทฤษฎีทางบัญชี					
1.20. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์					
1.21. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะในการระบุและแก้ไขปัญหาค้นหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน					
1.22. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะในการวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและวิเคราะห์ความเสี่ยง					
1.23. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ					
1.24. ผู้สอบบัญชีที่มีทักษะในการจัดการตนเอง					
คำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต					
1.25. ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีไม่เกิน 1 ปี					
1.26. ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีเกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี					
1.27. ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีเกินกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี					
1.28. ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีบริษัทมหาชนจำกัด					
1.29. ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีร่วมกับบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ (BIG 4)					
1.30. ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีจากการสอบบัญชีในต่างประเทศ					

ภาคผนวก ข
ผลทางสถิติ

ผลทางสถิติ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Frequencies

		Statistics				
		เพศ	อายุ	การศึกษา	ตำแหน่ง	อายุ กิจการ
N	Valid	118	118	118	118	118
	Missing	0	0	0	0	0
Mean		1.72	2.53	2.06	3.88	2.80
Std. Error of Mean		.041	.101	.037	.109	.094
Std. Deviation		.451	1.099	.399	1.185	1.026
Variance		.203	1.208	.159	1.405	1.052
Range		1	3	3	5	3
Minimum		1	1	1	1	1
Maximum		2	4	4	6	4

Frequency Table

		เพศ			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	male	33	28.0	28.0	28.0
	female	85	72.0	72.0	100.0
	Total	118	100.0	100.0	

อายุ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1-30	25	21.2	21.2	21.2
30-35	36	30.5	30.5	51.7
36-40	26	22.0	22.0	73.7
>=41	31	26.3	26.3	100.0
Total	118	100.0	100.0	

การศึกษา

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid diplome	4	3.4	3.4	3.4
degree	105	89.0	89.0	92.4
M degree	7	5.9	5.9	98.3
4	2	1.7	1.7	100.0
Total	118	100.0	100.0	

ตำแหน่ง

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid a1	1	.8	.8	.8
a2	2	1.7	1.7	2.5
a3	55	46.6	46.6	49.2
a4	35	29.7	29.7	78.8
a5	2	1.7	1.7	80.5
a6	23	19.5	19.5	100.0
Total	118	100.0	100.0	

อายุกลุ่มตัวอย่าง

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0-1 year	10	8.5	8.5	8.5
	1-5 year	46	39.0	39.0	47.5
	6-10 year	20	16.9	16.9	64.4
	>=10 year	42	35.6	35.6	100.0
	Total	118	100.0	100.0	

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
FAC1	13.8051	13.2010	.3561	.1629	.9654
FAC2	13.4915	11.9273	.8603	.8301	.8241
FAC3	13.5763	11.8018	.8714	.8972	.8209
FAC4	13.6356	11.8746	.8725	.8585	.8214
FAC5	13.6949	12.2480	.8218	.8217	.8337

Reliability Coefficients 5 items

Alpha = .8809 Standardized item alpha = .9067

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1. QUALI1 คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีสาขาการบัญชี
2. QUALI2 คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาการบัญชี
3. QUALI3 คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาการบัญชี
4. QUALI4 คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาอื่น
5. QUALI5 คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาอื่น
6. QUALI6 คุณวุฒิทางการศึกษาด้านกฎหมายภาษีอากร
7. QUALI7 คุณวุฒิทางการศึกษาด้านบริหารการเงิน
8. QUALI8 คุณวุฒิทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย
9. QUALI9 คุณวุฒิทางการศึกษาด้าน Logistics
10. QUALI10 คุณวุฒิทางการศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ตรวจสอบ

		Mean	Std. Dev	Cases
1.	QUALI1	3.9746	.9195	118.0
2.	QUALI2	3.5000	1.1304	118.0
3.	QUALI3	2.7966	1.3241	118.0
4.	QUALI4	1.9915	1.2843	118.0
5.	QUALI5	1.9237	1.2345	118.0
6.	QUALI6	2.5847	1.4041	118.0
7.	QUALI7	2.0678	1.4543	118.0
8.	QUALI8	1.9068	1.3008	118.0
9.	QUALI9	2.2542	4.0850	118.0
10.	QUALI10	2.1271	1.5278	118.0

N of Cases = 118.0

Statistics for	Mean	Variance	Std. Dev	N of Variables
Scale	25.1271	139.7700	11.8224	10

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	2.5127	1.9068	3.9746	2.0678	2.0844	.5107

Item Variances	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	3.1850	.8455	16.6869	15.8414	19.7361	22.6834

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
QUALI1	21.1525	134.1475	.2243	.4331	.8650
QUALI2	21.6271	125.7743	.5016	.5644	.8515
QUALI3	22.3305	118.9069	.6618	.5511	.8403
QUALI4	23.1356	114.0840	.8761	.9391	.8272
QUALI5	23.2034	115.1036	.8736	.9258	.8286
QUALI6	22.5424	115.0537	.7551	.6951	.8329
QUALI7	23.0593	111.0477	.8681	.9211	.8238
QUALI8	23.2203	113.8485	.8728	.9011	.8270
QUALI9	22.8729	91.4111	.4055	.2067	.9384
QUALI10	23.0000	110.6325	.8340	.8707	.8249

Reliability Coefficients 10 items

Alpha = .8579 Standardized item alpha = .9242

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1. SKILLS1 ทักษะด้านภาษาอังกฤษ
2. SKILLS2 ทักษะด้านการวิเคราะห์ผลทางการเงิน
3. SKILLS3 ทักษะด้านสื่อสารและปฏิสัมพันธ์
4. SKILLS4 ทักษะในการอธิบายหลักการและทฤษฎีทางบัญชี
5. SKILLS5 ทักษะในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์
6. SKILLS6 ทักษะในการระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน
7. SKILLS7 ทักษะในการวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและวิเคราะห์ความเสี่ยง
8. SKILLS8 ทักษะด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ
9. SKILLS9 ทักษะในการจัดการตนเอง

		Mean	Std. Dev	Cases
1.	SKILLS1	2.6525	1.1648	118.0
2.	SKILLS2	2.3814	1.4554	118.0
3.	SKILSL3	2.2119	1.3951	118.0
4.	SKILLS4	2.1949	1.4807	118.0
5.	SKILLS5	2.1780	1.5057	118.0
6.	SKILSL6	2.1695	1.5208	118.0
7.	SKILLS7	2.1525	1.4943	118.0
8.	SKILSL8	2.1610	1.4963	118.0
9.	SKILLS9	2.1102	1.3946	118.0

N of Cases = 118.0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
Scale	20.2119	152.8180	12.3620	9

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	2.2458	2.1102	2.6525	.5424	1.2570	.0290

Item-total Statistics

	Scale	Scale	Corrected		
	Mean	Variance	Item-	Squared	Alpha
	if Item	if Item	Total	Multiple	if Item
	Deleted	Deleted	Correlation	Correlation	Deleted
SKILLS1	17.5593	131.5648	.7446	.6323	.9930
SKILLS2	17.8305	120.4838	.9457	.9186	.9864
SKILSL3	18.0000	121.4872	.9555	.9439	.9861
SKILLS4	18.0169	119.3501	.9667	.9519	.9856

SKILLS5	18.0339	118.4262	.9803	.9806	.9851
SKILSL6	18.0424	118.0922	.9806	.9866	.9851
SKILLS7	18.0593	118.9623	.9701	.9815	.9855
SKILSL8	18.0508	118.8008	.9743	.9763	.9854
SKILLS9	18.1017	121.1691	.9674	.9479	.9857

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients 9 items

Alpha = .9880 Standardized item alpha = .9876

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1. EXPER1 ประสบการณ์ไม่เกิน 1 ปี
2. EXPER2 ประสบการณ์เกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี
3. EXPER3 ประสบการณ์เกินกว่า 5 ปีแต่ไม่เกิน 10 ปี
4. EXPER4 ประสบการณ์การสอบบัญชีบริษัทมหาชนจำกัด
5. EXPER5 ประสบการณ์การสอบบัญชีร่วมกับบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ (BIG 4)
6. EXPER6 ประสบการณ์การสอบบัญชีในต่างประเทศ

	Mean	Std. Dev	Cases
1. EXPER1	3.2034	1.1213	118.0
2. EXPER2	3.1610	1.0539	118.0
3. EXPER3	2.7881	1.3065	118.0
4. EXPER4	2.1102	1.3574	118.0
5. EXPER5	2.1017	1.3422	118.0
6. EXPER6	2.0000	1.2195	118.0

N of Cases = 118.0

N of

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	Variables
Scale	15.3644	31.6524	5.6260	6

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	2.5607	2.0000	3.2034	1.2034	1.6017	.3106

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
EXPER1	12.1610	28.9055	.1235	.5015	.9063
EXPER2	12.2034	25.2403	.5007	.6161	.8491
EXPER3	12.5763	20.7078	.7769	.6642	.7973
EXPER4	13.2542	19.8835	.8200	.9602	.7871
EXPER5	13.2627	20.0244	.8180	.9678	.7878
EXPER6	13.3644	21.0541	.8141	.9081	.7917

Reliability Coefficients 6 items

Alpha = .8510 Standardized item alpha = .8414

Factor Analysis

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.			.934
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	5930.229	
	Df	435	
	Sig.	.000	

Communalities

	Initial	Extraction
ค่าบริการสอบบัญชี	1.000	.709
คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา	1.000	.868
การวางแผนงานการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี	1.000	.910
ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชี	1.000	.879
งานบริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี	1.000	.867
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีสาขาการบัญชี	1.000	.615
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาการบัญชี	1.000	.582
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาการบัญชี	1.000	.606
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาอื่น	1.000	.844
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาอื่น	1.000	.826
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านกฎหมายภาษีอากร	1.000	.723
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านบริหารการเงิน	1.000	.911
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย	1.000	.875
คุณวุฒิทางการศึกษาด้าน Logistics	1.000	.452
คุณวุฒิทางการศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ตรวจสอบ	1.000	.882
ทักษะด้านภาษาอังกฤษ	1.000	.614
ทักษะด้านการวิเคราะห์ผลทางการเงิน	1.000	.907
ทักษะด้านสื่อสารและปฏิสัมพันธ์	1.000	.905

Communalities

	Initial	Extraction
ทักษะในการอธิบายหลักการและทฤษฎีทางบัญชี	1.000	.922
ทักษะในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์	1.000	.934
ทักษะในการระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน	1.000	.942
ทักษะในการวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและวิเคราะห์ความเสี่ยง	1.000	.934
ทักษะด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ	1.000	.946
ทักษะในการจัดการตนเอง	1.000	.930
ประสบการณ์ไม่เกิน 1 ปี	1.000	.753
ประสบการณ์เกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	1.000	.824
ประสบการณ์เกินกว่า 5 ปีแต่ไม่เกิน 10 ปี	1.000	.692
ประสบการณ์การสอบบัญชีบริษัทมหาชนจำกัด	1.000	.893
ประสบการณ์การสอบบัญชีร่วมกับบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ (BIG4)	1.000	.894
ประสบการณ์การสอบบัญชีในต่างประเทศ	1.000	.815

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	17.873	59.576	59.576	17.873	59.576	59.576
2	3.584	11.948	71.524	3.584	11.948	71.524
3	1.934	6.448	77.972	1.934	6.448	77.972
4	1.065	3.549	81.521	1.065	3.549	81.521
5	.973	3.244	84.765			
6	.791	2.637	87.402			
7	.557	1.857	89.260			
8	.521	1.737	90.997			
9	.433	1.444	92.441			

Total Variance Explained

Component	Initial Eigen values			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
10	.387	1.290	93.731			
11	.300	1.001	94.731			
12	.258	.859	95.591			
13	.219	.731	96.321			
14	.190	.633	96.954			
15	.156	.520	97.474			
16	.129	.430	97.904			
17	.118	.395	98.299			
18	.096	.320	98.619			
19	.075	.250	98.869			
20	.058	.194	99.063			
21	.054	.181	99.244			
22	.048	.159	99.403			
23	.043	.143	99.546			
24	.035	.118	99.664			
25	.033	.110	99.775			
26	.026	.086	99.861			
27	.014	.046	99.907			
28	.012	.041	99.948			
29	.009	.029	99.977			
30	.007	.023	100.000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix (a)

	Component			
	1	2	3	4
ค่าบริการสอบบัญชี	.329	.355	.251	.642
คุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผ่านมา	.550	.731	-.170	-.041
การวางแผนงานการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี	.523	.750	-.270	-.042
ระยะเวลาที่ให้บริการสอบบัญชี	.493	.758	-.247	.003
งานบริการเสริมด้านอื่นของผู้สอบบัญชี	.386	.803	-.272	-.006
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีสาขาการบัญชี	.228	.691	.289	-.043
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาการบัญชี	.539	.472	.151	-.216
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาการบัญชี	.714	.132	.108	-.260
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทสาขาอื่น	.906	-.114	.018	.094
คุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอกสาขาอื่น	.896	-.107	.016	.107
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านกฎหมายภาษีอากร	.831	-.020	.082	.156
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านบริหารการเงิน	.939	-.103	-.034	.130
คุณวุฒิทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย	.905	-.127	.031	.198
คุณวุฒิทางการศึกษาด้าน Logistics	.398	-.062	-.028	.538
คุณวุฒิทางการศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ ตรวจสอบ	.930	-.105	-.013	.082
ทักษะด้านภาษาอังกฤษ	.747	-.183	-.006	-.149
ทักษะด้านการวิเคราะห์ผลทางการเงิน	.920	-.168	-.105	-.143
ทักษะด้านสื่อสารและปฏิสัมพันธ์	.940	-.093	-.109	-.029
ทักษะในการอธิบายหลักการและทฤษฎีทางบัญชี	.947	-.134	-.083	.011
ทักษะในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและ วิเคราะห์	.956	-.132	-.039	-.011
ทักษะในการระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมາ ก่อน	.962	-.126	-.020	-.001
ทักษะในการวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและ วิเคราะห์ความเสี่ยง	.958	-.122	-.038	.005
ทักษะด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ	.964	-.111	-.050	.034

Component Matrix (a)

	Component			
	1	2	3	4
ทักษะในการจัดการตนเอง	.952	-.154	-.025	-.005
ประสบการณ์ไม่เกิน 1 ปี	-.041	.192	.845	.030
ประสบการณ์เกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	.311	.172	.827	-.118
ประสบการณ์เกินกว่า 5 ปีแต่ไม่เกิน 10 ปี	.775	.068	.258	-.141
ประสบการณ์การสอบบัญชีบริษัทมหาชนจำกัด	.913	-.195	.037	-.140
ประสบการณ์การสอบบัญชีร่วมกับบริษัทสอบบัญชี ขนาดใหญ่ (BIG4)	.917	-.187	.024	-.136
ประสบการณ์การสอบบัญชีในต่างประเทศ	.866	-.206	.059	-.138

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a 4 components extracted.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

สิทธิฐิติ พงษ์พันธุ์

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2545 ปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปี พ.ศ. 2554 บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

กรรมการผู้จัดการ บริษัท สยามการบัญชีและทนายความ จำกัด

กรรมการผู้จัดการ บริษัท สำนักงาน เจ พี การบัญชีและที่ปรึกษา จำกัด

ผู้จัดการฝ่ายบัญชี บริษัท บี อี เอส การโยธา จำกัด

ประสบการณ์การทำงาน

ปี พ.ศ. 2552 – ปัจจุบัน

กรรมการผู้จัดการ บริษัท สำนักงาน เจ พี การบัญชีและที่ปรึกษา จำกัด

ปี พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน

กรรมการผู้จัดการ บริษัท สยามการบัญชีและทนายความ จำกัด

ปี พ.ศ. 2541 – ปัจจุบัน

ผู้จัดการฝ่ายบัญชี บริษัท บี อี เอส การโยธา จำกัด

ปี พ.ศ. 2537 – 2543

กรรมการผู้จัดการ บริษัท เจ พีการบัญชีและทนายความ จำกัด

ปี พ.ศ. 2536 – 2542

กรรมการผู้จัดการ บริษัท เจ พีเฟอ์นิจัง จำกัด

ปี พ.ศ. 2532 – 2536

ผู้จัดการฝ่ายบัญชี บริษัท อินทีเรียร์ เมเนจเม้นท์ จำกัด

ปี พ.ศ. 2529 - 2532

ผู้ช่วยผู้จัดการ บริษัท วัชรโรธร ชิปปิ้ง จำกัด และ บริษัท วัชรโรธรพัฒนา ขนส่ง จำกัด